

Erasmus+

Projekt finansowany przez Unię Europejską

Od platformy e-learningowej do systemu szkoleń umiejętności zawodowych czyli krótko o rezultatach projektu „Międzynarodowe partnerstwo na rzecz poprawy jakości nauczania w szkołach zawodowych”

Łomża, marzec 2017

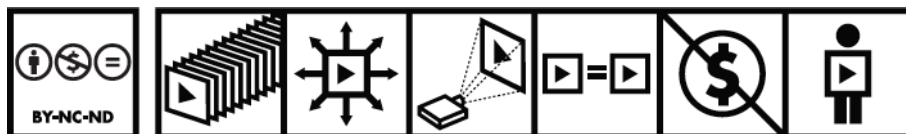
Projekt pt. **Międzynarodowe Partnerstwo na rzecz poprawy jakości nauczania w szkołach zawodowych**, w ramach Programu **ERASMUS+**, Akcja 2: **Partnerstwa Strategiczne**

Autorzy: Praca zbiorowa pod redakcją Małgorzaty Rogalskiej, Katarzyny Zajac-Malinowskiej

Wydawca:

Zespół Szkół Ekonomicznych i Ogólnokształcących nr 6
18 – 400 Łomża ul. M.Kopernika 16
tel.+48 86 216-62-63,
e – mail: zselomza@poczta.onet.pl;
www.ekonomik.4lomza.pl

Copyright© ZSEiO nr 6, Łomża, 2017

Publikacja jest udostępniona na otwartej licencji CC 3.0 B Y-NC-ND (Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Bez utworów zależnych 3.0 Polska). Licencja zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nietworzenie utworów zależnych).

Więcej informacji: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/pl/legalcode>

Publikacja została zrealizowana przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+. Publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autorów i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za zamieszczoną w niej zawartość merytoryczną

Publikacja bezpłatna

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	5
2. REZULTAT 1: Nowoczesne narzędzie do oceny umiejętności i kwalifikacji zawodowych z wykorzystaniem technologii informacyjnych i komunikacyjnych	7
3. REZULTAT 2: Zarys innowacyjnej metody nauczania z wykorzystaniem technologii informacyjno- -komunikacyjnych na platformie MOODLE	41
4. REZULTAT 3: Nowoczesne materiały dydaktyczne do nauki przedmiotów zawodowych	57
5. REZULTAT 4: System szkoleń umiejętności zawodowych w obszarach: Komunikacja, Etyka w biznesie i Technologia ICT	69

WSTĘP

Czy kształcenie zawodowe XXI wieku może być atrakcyjne i skuteczne?

Pozytywna odpowiedź tylko pozornie wydaje się być prosta. Tak, kształcenie zawodowe musi być w XXI wieku atrakcyjne i skuteczne dla wszystkich osób w nim uczestniczących, tj. uczniów, nauczycieli, pracodawców, pytanie tylko jak to zrobić?

Z tym problemem zmierzyły się skutecznie 3 szkoły partnerskie: Zespół Szkół Ekonomicznych i Ogólnokształcących nr 6 z Łomży, Daugavpils Tirdzniecības profesionālā vidusskola z Łotwy i Vilniaus technologijų, verslo ir žemės ūkio mokykla z Litwy oraz firma Perfect Project sp z o.o z Białegostoku – partner biznesowy, w ramach projektu Erasmus+ Akcja 2 „Partnerstwa strategiczne”, „Międzynarodowe partnerstwa na rzecz poprawy jakości nauczania w szkołach zawodowych”. Głównym celem projektu było unowocześnienie systemu nauczania poprzez przygotowanie, przetestowanie, promocję, wdrożenie w praktyce innowacyjnych metod i technik nauczania, z wykorzystaniem nowoczesnego narzędzia, jakim jest platforma edukacyjna MO-ODLE, do oceny umiejętności i kwalifikacji zawodowych (rezultat działań ZSEiO nr 6 w Łomży), przy użyciu innowacyjnych metod i technik nauczania wykorzystujących technologie multimedialne i ICT (efekt działań szkoły łotewskiej), opracowanie materiałów do nauki przedmiotów zawodowych (rezultat pracy szkoły litewskiej) oraz powstanie związanego z projektem systemu szkoleń, w których uczestniczą uczniowie i nauczyciele ze szkół partnerskich, ale, co należy podkreślić, mogą z nich również skorzystać wszystkie osoby zainteresowane nowoczesnym kształceniem zawodowym, praktycznie z całego świata (wszystkie materiały dostępne są w języku angielskim).

Kształcenie zawodowe, właśnie w takiej postaci, jest skuteczne i atrakcyjne, bowiem Platforma MOODLE pozwala użytkownikom przygotowywać, gromadzić, udostępniać materiały dydaktyczne, uczestniczyć w dyskusjach, organizować prace w grupach, dokonywać oceny efektów nauczania, prowadzić kontrolę tego procesu. Wersja mobilna Platformy, z aplikacją na smartfony sprawia, że praktycznie w każdym miejscu i czasie, zainteresowana, co jest niezmiernie ważne i zmotywowana nowoczesnym narzędziem dostępu do kształtowania nowych umiejętności i nabywania wiadomości osoba, może rozpocząć swoją przygodę edukacyjną.

Nasza pozycja zawiera nie tylko efekty „projektowej” pracy, ale jest również pewnego rodzaju przewodnikiem, dla osób, które zechcą skorzystać z atrakcyjnego i skutecznego sposobu podnoszenia swoich umiejętności zawodowych.

Jesteśmy przekonani, że nasze działania skuteczne wpisały się w potrzeby współczesnej dydaktyki, w potrzeby współczesnego rynku pracy i nowoczesnej gospodarki opartej na umiejętnościach praktycznych i wiedzy.

Godne podkreślenia jest również to, że w trakcie naszej niełatwej pracy pomiędzy partnerami polskimi, łotewskimi i litewskimi nawiązała się nie tylko nic współpracy, ale również serdecznej przyjaźni, której to więzy przetrwają, mamy nadzieje, jeszcze długie lata.

W imieniu Lidera Projektu – ZSEiO nr 6 w Łomży chcielibyśmy naszym partnerom – dyrekcji, nauczycielom i uczniom z Daugavpils Tirdzniecības profesionālā vidusskola z Łotwy i Vilniaus technologiju, verslo ir žemės ūkio mokykla z Litwy, kolegom z firmy Perfect Project sp z o.o z Białegostoku, wszystkim życzliwym i krytycznym uczestnikom, współtwórcom, obserwatorom naszych działań złożyć serdeczne podziękowania. Szczególnie podziękowania dla zespołu NA Erasmus+ za pomoc i wsparcie, a czytelnikom wydawnictwa i uczestnikom kursów życzymy atrakcyjnego, skutecznego podnoszenia swoich umiejętności.

Lider projektu

Erasmus+

Projekt finansowany przez Unię Europejską

REZULTAT 1

**Zespół Szkół Ekonomicznych i Ogólnokształcących nr 6
w Łomży**

*Magdalena Salamońska, Małgorzata Skrodzka,
Ewa Walewska, Katarzyna Zając-Malinowska*

**NOWOCZESNE NARZĘDZIE DO OCENY
UMIĘJĘTNOŚCI I KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH
Z WYKORZYSTANIEM TECHNOLOGII
INFORMACYJNYCH I KOMUNIKACYJNYCH**

Łomża 2014-2017

PLATFORMA EDUKACYJNA

<http://ekonomik-lomza.moodle.org.pl/>

Historia...czyli droga do Platformy Moodle

Pierwsze sygnały

Koniec XX wieku to dynamiczny rozwój technik telekomunikacyjnych, cyfrowych, komputerowych i telewizji satelitarnej oraz multimediiów. Zmiany te wywarły wpływ na proces uczenia się i nauczania, ale prawdziwy przełom popularności uczenia na odległość nastąpił wraz z nadejściem ery Internetu. To źródło informacji jest najczęściej wykorzystywane w celach edukacyjnych. Zastosowanie najnowszych zdobyczy technologii informacji i Internetu w nauczaniu określa się najczęściej mianem e-learningu.

Kształcenie przez Internet

Pozwala użytkownikom na dotarcie do sprawdzonych, „przefiltrowanych” źródeł wiedzy. Kluczowy element tego rozwiązania to systemy informatyczne zaopatrzone w narzędzia służące do organizacji procesu dydaktycznego charakteryzującego się wysokim stopniem interaktywności. Systemy te nazywamy platformami e-learningowymi. Z wykorzystaniem elementów składowych platformy można przygotowywać, gromadzić i udostępniać materiały dydaktyczne (w formie plików tekstowych, graficznych, audio-video), uczestniczyć w dyskusjach, organizować pracę w grupach, dokonywać analizy efektów nauczania (testy, ankiety, quizy), prowadzić pełną statystykę i kontrolę procesu uczenia się.

Platforma e-learningowa jest to system stworzony do zarządzania całością procesów związanych z organizacją nauczania przez Internet.

Czego uczeń oczekuje?

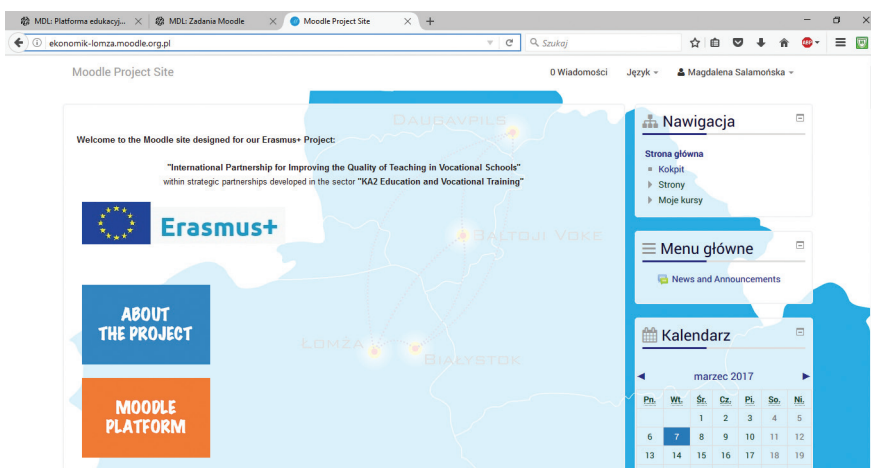
Oczekiwania uczniów zmieniły się: chcą zdobywać wiedzę, choć nie zawsze w taki sposób, jaki proponuje tradycyjna szkoła. Chcą mieć wpływ na decyzje o wyborze treści nauczania oraz racjonalnie wykorzystywać czas. Aby wyjść na przeciw potrzebom uczniów współpracujących szkół, zespół partnerów projektu zdecydował o zastosowaniu platformy e-learningowej jako innowacyjnego narzędzia w celu podniesienia jakości kształcenia w szkołach zawodowych.

Systemem wspomagającym procesy zdalnego nauczania oraz uczenia się jest wspomniana platforma Moodle (ang. **Modular Object Oriented Distance Learning Environment**)

<http://ekonomik-lomza.moodle.org.pl/>

Rysunek 1: Platforma edukacyjna <http://ekonomik-lomza.moodle.org.pl/>

Trochę techniki..... nie zaszkodzi

Oprogramowanie platformy Moodle napisane jest w popularnym języku skryptowym PHP i umożliwia użycie darmowych baz danych (MySQL, PostgreSQL, itp.). Platformę Moodle można zainstalować w dowolnym środowisku operacyjnym, jej dostępność jest więc praktycznie nieograniczona. Sama platforma zbudowana jest jako klasyczna, internetowa aplikacja bazodanowa. Oznacza to, że dane związane z zasobami, użytkownikami czy prowadzeniem zajęć przechowywane są w bazie danych. Skrypty PHP obsługują zarówno warstwę biznesową jak i prezentacyjną, komunikując się z użytkownikiem poprzez protokół http.

Zastosowanie takiego rozwiązania, sprawia, że platforma ta nie ma wygórowanych wymagań sprzętowych i można ją zainstalować na większości używanych obecnie serwerów sieciowych. Platforma Moodle dostępna jest w postaci, która umożliwia obsługę jedynie jednej jednostki organizacyjnej w ramach jednego serwera wirtualnego i jednej bazy danych. Dostępność zarówno wersji mobilnej strony, jak i aplikacji na urządzenia mobilne we wszystkich obecnie używanych systemach sprawia, iż narzędzie idealnie wpisuje się w nauczanie mobilne i na odległość (m-learning i d-learning).

Możliwości platformy

Co to jest platforma edukacyjna?

Platformy edukacyjne, to systemy komputerowe pozwalające organizować i wspomagać nauczanie przez Internet. Określamy je także skrótem LMS pochodzącym od angielskiego terminu

Learning Management System. Podstawowe zadania tych systemów polegają na gromadzeniu materiałów dydaktycznych, ich organizowaniu i udostępnianiu odbiorcom przez Internet.

Platforma Moodle wspiera nowoczesną edukację (współpraca, ćwiczenie, krytyczne przemyślenia). Może być wykorzystana zarówno do zajęć prowadzonych on-line, jak i jako uzupełnienie zajęć tradycyjnych. Posiada prosty, niewielki, efektywny, przenośny, niezbyt skomplikowany interfejs dla przeglądarek internetowych. Moodle pracuje na każdym komputerze obsługującym PHP i współpracuje z wieloma typami baz danych (w szczególności MySQL).

Uczeń i nauczyciel w MOODLE

Moodle jest pakietem przeznaczonym do tworzenia kursów prowadzonych przez Internet. Uczeń (kursant) jest aktywnym podmiotem, który samodzielnie tworzy swój własny system wiedzy, korzystając przy tym z dostępnych mu źródeł nauki. Rola nauczyciela obok motywowania i wspierania podopiecznych, polega przede wszystkim na przydzielaniu zadań i formułowaniu pytań stanowiących dla uczniów problemy do rozwiązania.

Zgodnie z założeniami, wiedza przyswajana jest najefektywniej, kiedy mamy do czynienia z uczeniem się przez współpracę. Jest to możliwe, kiedy uczeń pracuje w grupie, dzieląc się własnymi doświadczeniami i opiniami i gdy jest otwarty na doświadczenia i opinie innych.

Gromadzenie

Materiały dydaktyczne gromadzone na platformie mogą być tworzone w innych systemach i gotowe przesyłane na platformę. Wiele platform jest jednak wyposażonych we własne edytory tekstów, grafiki, stron internetowych — można z nich korzystać,

by tworzyć materiały dydaktyczne bezpośrednio na platformie. Dodatkowo, każda z platform ma zazwyczaj własny zestaw „narzędzi” do tworzenia różnorodnych ćwiczeń i aktywności dla uczniów/studentów. Po ich opanowaniu, można tworzyć na platformie ciekawe testy, quizy, konkursy czy inne zadania.

Tworzenie treści merytorycznych jest tylko częścią zadań dobrego systemu zarządzania kursami, które może odbywać się na wiele sposobów. Zarządzanie to obejmuje:

- ✓ dostęp do informacji o uczestnikach kursu;
- ✓ możliwość dzielenia uczestników na grupy;
- ✓ kalendarz – organizator platformy, kursu i uczestnika;
- ✓ dostosowywanie skali ocen;
- ✓ zarządzanie ocenami;
- ✓ przesyłanie plików z zewnątrz.

Organizowanie

Dodawanie składowych kursu z wykorzystaniem budowy modułowej Moodle jest prostym procesem. Nauczyciel ma możliwość edycji własnych kursów, a co za tym idzie może nieustannie je ulepszać i dostosowywać do potrzeb i możliwości danej grupy uczestników.

Elastyczność MOODLE

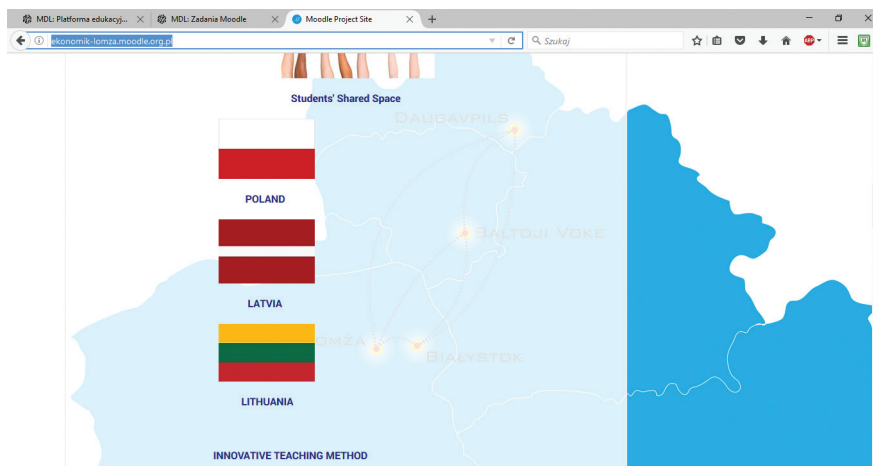
Narzędzie Moodle daje pełną elastyczność, gdyż użytkownika platformy można rozpocząć od dowolnych, w danej chwili potrzebnych, nawet pojedynczych komponentów (np. forum dyskusyjnego lub pojedynczego udostępnionego zasobu). Platforma daje szerokie możliwości w kwestii kontaktów pomiędzy uczestnikami kursów – od publicznych wpisów na forum, widocznych dla wszystkich, po prywatne wiadomości.

Udostępnianie

Istotną kwestią przy wyborze narzędzia było to aby oprogramowanie nie sprawiało trudności w obsłudze; z założenia miało być tak intuicyjne jak to tylko możliwe. Platforma Moodle jest używana już w niektórych szkołach i instytucjach w Polsce i krajach sąsiadujących, natomiast jest to narzędzie całkowicie innowacyjne wśród uczestników projektu. Ważną składową narzędzia Moodle jest strona internetowa moodle.org, stanowiąca centrum informacji, dyskusji oraz współpracy użytkowników Moodle, do których zaliczają się nauczyciele, uczniowie i pracownicy instytucji partnerskich.

Rysunek 2: Szkoły partnerskie:

„International Partnership for Improving the Quality of Teaching in Vocational Schools” within strategic partnerships developed in the sector „KA2 Education and Vocational Training” na przykładzie platformy edukacyjnej <http://ekonomik-lomza.moodle.org.pl/>

Platforma edukacyjna pozwala określić, kto ma dostęp do określonych materiałów i w jakim okresie. Uczestnik-uczeń może z platformy pobierać przeznaczone dla niego materiały, wykonywać ćwiczenia i zgłaszać swoje rozwiązania. Uczestnik-nauczyciel ma wgląd w informacje o pracy ucznia i jego rozwiązania — może je ocenić lub skomentować.

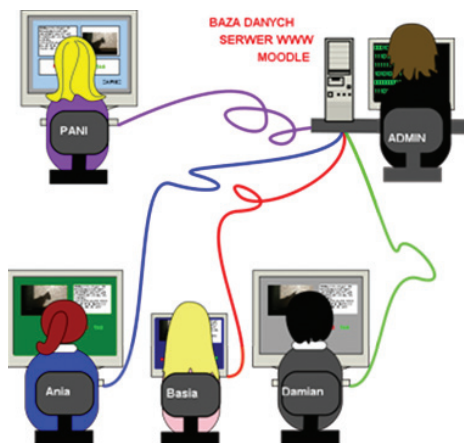
24 godziny na dobę

Nauczanie zdalne zakłada możliwość dostosowania umiejętności i tempa pracy uczących się. Jest ono szczególnie istotne w przypadku stosowania MOODLE poza obowiązkowymi zajęciami szkolnymi. W tego typu edukacji uczestnik realizuje treści kształcenia w takich godzinach i w takim wymiarze, jaki jest dla niego najbardziej odpowiedni. Kluczem do sukcesu w efektywnym nauczaniu większych grup jest angażowanie ich w proces nauczania i uczenia się. Sama czynność zainteresowania odbiorców przebiega znacznie łatwiej, jeżeli zastosowane zostaną najnowsze technologie informatyczne, w tym przypadku wykorzystane zostaną możliwości platformy edukacyjnej. Narzędzie to pozwala w dużym stopniu zindywidualizować ścieżkę edukacyjną.

Wirtualne klasy

Platforma edukacyjna Moodle umożliwia utworzenie wirtualnej klasy lub grupy. Niewątpliwie zwiększa to poziom motywacji uczniów do systematycznej nauki i aktywizuje osoby nieśmiałe. Uczy samodzielności oraz odpowiedzialności, jak również wyrażania swoich poglądów oraz myśli w sposób jasny i czytelny dla odbiorców. Ułatwia wymianę informacji pomiędzy poszczególnymi grupami użytkowników. Narzędzie to dodatkowo wspomaga proces uczenia się (uczeń podczas nieobecności może łatwo

nadrobić zaległości). Stanowi szczególnie ważne wsparcie dla uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia indywidualnego.

Aktywność ucznia i nauczyciela

Dzięki platformie uczeń staje się aktywnym podmiotem, korzysta z nowoczesnych dostępnych źródeł nauki, samodzielnie buduje własny system wiedzy. Nauczyciel ma możliwość śledzenia wyników uczniów oraz ich aktywności zarówno w całym kursie, jak i poszczególnych zadaniach; może łatwo zweryfikować wiedzę uczniów, zadawać pytania oraz przygotowywać zadania domowe. Ma możliwość publikowania własnych prezentacji i quizów oraz udostępniania ich uczniom.

Z pewnością platforma Moodle będzie odgrywać znaczącą rolę w rozwoju edukacji zawodowej w szkołach partnerskich i ich otoczeniu. Rozwój technologii cały czas postępuje; zarówno środki jak i sposoby przekazywania wiedzy będą także przybierały coraz doskonalszą formę.

Rysunek 3: Wyniki i aktywności wybranego ucznia na przykładzie platformy edukacyjnej <http://ekonomik-lomza.moodle.org.pl/>

Item	Calculated weight	Grade	Range	Percentage	Feedback	Contribution to course total
Business Ethics (Polish Group)						
My internet transactions	3.03 %	97.00	0-100	97.00 %		2.94 %
The task - to develop a code of ethics	3.03 %	100.00	0-100	100.00 %	Huge content, Piotr! :-)	3.03 %
Glossary 1	3.03 %	100.00	0-100	100.00 %		3.03 %
Glossary 2	3.03 %	97.44	0-100	97.44 %		2.95 %
The scope and purpose of business ethics	3.03 %	100.00	0-100	100.00 %		3.03 %
The influence of ethics on profits company's profits	3.03 %	100.00	0-100	100.00 %		3.03 %
Business manager	3.03 %	100.00	0-100	100.00 %		3.03 %
Effective Manager	3.03 %	83.33	0-100	83.33 %		2.52 %
Ethics of the manager	3.03 %	100.00	0-100	100.00 %		3.03 %
An example of solution	3.03 %	100.00	0-100	100.00 %		3.03 %

The sidebar on the right contains the following navigation and administration options:

- Home
 - Dashboard
 - Site pages
 - Current course
 - Business Ethics_PL
 - Participants
 - Badges
 - General
 - 1. The scope and purpose of business ethics and business ethics and business ethics
 - 2. Manager
 - 3. Employer
 - 4. Ethical employee
 - 5. Gaining fair profits
 - 6. Codes of ethics
 - Course Evaluation
 - My courses
- Administration
 - Grade administration
 - Grader report
 - Grade history
 - Outcomes report
 - User report
 - Setup

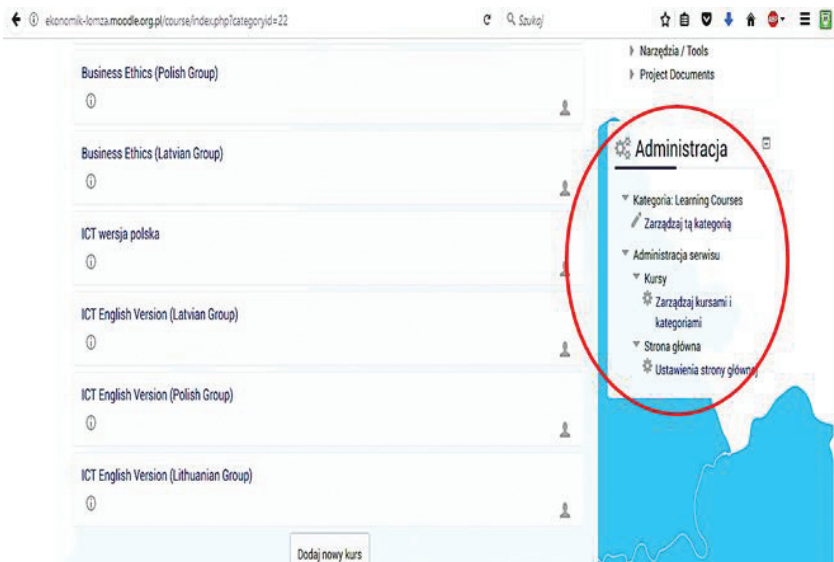
Zarządzanie serwisem

Administrator

Administrator platformy to osoba odpowiedzialna za poprawne jej funkcjonowanie. Posiada najszerszy zakres uprawnień. Instaluje Moodle i inne elementy potrzebne do sprawnego funkcjonowania platformy, na bieżąco dba, aby całość sprawnie działała. Ma możliwość tworzenia kopii zapasowych, które pozwalają odtworzyć stan danych w przypadku awarii. W ramach swoich uprawnień administrator może doinstalować do Moodle nowe moduły, wymienić cały Moodle na nowszą wersję. Moodle jest oprogramowaniem otwartym, więc osoba z uprawnieniami administratora może samodzielnie dopisywać nowe moduły w powszechnie używanym języku php.

Administrator w ramach swoich zadań zarządza podstawowymi zasobami platformy, czyli użytkownikami i kursami. Zakłada konta użytkowników (lub ustala zasady samodzielnego zakładania kont), a istniejącym użytkownikom przydziela odpowiednio uprawnienia: autora (może być tylko dla określonego kursu), nauczyciela (także dla określonego kursu), ucznia. Administrator może także zakładać nowy kurs. Umieszcza go we właściwym katalogu w Moodle i dba przy tym o zachowanie standardów nazewnictwa obowiązujących na platformie. Zakładając kurs, administrator określa kilka podstawowych parametrów (np. sposób wejścia dla użytkowników, nazwę i skrót), pozostawiając resztę kursu pustą – jego wypełnienie treścią to zadanie autora.

Rysunek 4: Okienko administratora na przykładzie platformy edukacyjnej <http://ekonomik-lomza.moodle.org.pl/>

Zarządzanie użytkownikami MOODLE

Autorzy

Autorzy kursów to osoby mające możliwość tworzenia własnych kursów na platformie i modyfikacji ich zawartości. Uprawnienia te nadaje administrator ograniczając je często do określonego kursu. Autorzy tworzą materiały dydaktyczne, zamieszczają je w Moodle, układają we właściwym porządku, uzupełniają ćwiczeniami i innymi formami aktywności.

Dysponują różnymi narzędziami – formularzami i edytorami do wprowadzania tekstów, podpinania plików, otwierania forów, tworzenia ankiet, testów i wielu innych rodzajów zadań. Jeżeli autorzy mają swoje ulubione programy, to z ich wykorzystaniem mogą tworzyć materiały, a potem je tylko przesyłać do Moodle

i podpinac w kursach. Istnieje moŹliwość zastosowania w Moodle zewnętrznych aktywnoŹci np. gier, testów, pokazów wygenerowanych za pomocą innych programów.

Trzeba pamiećac jednak, Źe Moodle i ten inny program muszą „Źyć w zgodzie”, czyli program musi zapisywać wyniki swojego działania w formacie zrozumiałym dla Moodle.

Do uŹywanej w projekcie wersji platformy zainstalowano m.in. wtyczkę „Hot Potatoes”. Narzędzie pozwala na tworzenie interaktywnych ćwiczeń bazujących na narzędziach sieciowych, które mogą być dostarczone do kaŹdego urządzania mającego dostępow do Internetu i wyposaŹonego w przeglądarkę internetową.

Autor kursu, za pomocą tego programu, moŹe w prosty sposób tworzyć quizy bazujące na czterech typach pytań, krzyŹówki, ćwiczenia wypełniania luk, dopasowywania i porządkowania. Co więcej, program umoŹliwia połączenie kilku testów w całość.

Rysunek 5: Przykład prezentacji autora kursu „Komunikacja” w sylabusie kursu umieszczonego na platformie edukacyjnej <http://ekonomik-lomza.moodle.org.pl>

The screenshot shows a Moodle course page for 'Komunikacja'. The page includes a navigation menu with 'Sylabus' highlighted in a red circle. A table is overlaid on the page, containing the following information:

1.	Tytuł kursu	Komunikacja
2.	Imiona i nazwiska autorów	Aneta [REDACTED]
3.	Wizytówka kursu	<p>Prowadzący zajęcia: [REDACTED]</p> <p>Termin: rok szkolny 2016/2017</p> <p>Liczba godzin 30</p> <p>Forma prowadzenia zajęć: 30 – on-line</p> <p>Warunkiem ukończenia kursu jest uczestnictwo we wszystkich punktowanych aktywnościach.</p>

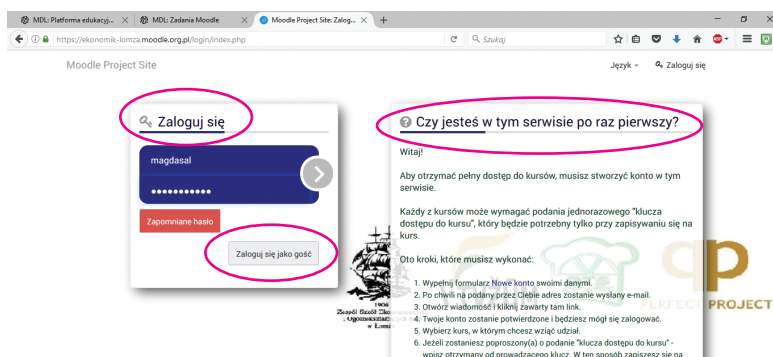
Użytkownicy

Użytkownicy mogą zarejestrować się w Moodle samodzielnie albo wejść jako goście bez rejestracji. Autor kursu lub administrator decydują wtedy, które treści są dla nich dostępne. Podczas zakładania konta wystarczy podać dane identyfikacyjne i adres e-mail, a konto jest rejestrowane automatycznie i potwierdzenie przychodzi na podany adres. Otwartość Moodle jest całkowicie celowa. Użytkownik po rejestracji jest już znany, a co za tym idzie odpowiedzialny za swoje działania, wypowiedzi i prace. Może oglądać materiały otwarte dla wszystkich i zapisywać się na udostępnione kursy. W razie potrzeby dostęp do wybranych materiałów i kursów może być ograniczony.

Bezpieczeństwo użytkownika

Zapis użytkownika na kurs w roli uczestnika może być otwarty, chroniony hasłem lub ograniczony do zapisów przez nauczyciela. Uczestnicy mogą wypisać się z kursu samodzielnie lub może tego dokonywać prowadzący kurs lub administrator Moodle. Jeśli uczestnik wypisze się z kursu, a potem do niego powróci, to Moodle pamięta jego osiągnięcia sprzed wypisania, w szczególności nadesłane zadania, wyniki testów itp.

Rysunek 6: Możliwości logowania do platformy MOODL na przykładzie ekonomik-lomza.moodle.org.pl

Już się zalogowałeś ... i co dalej?

Uczniowie zapisani na kurs mają dostęp do materiałów w okresach wyznaczonych przez nauczyciela, mogą wykonywać zadania i ćwiczenia, brać udział w pracach zespołowych takich jak warsztaty czy wiki oraz wypowiadać się na forach, czatach lub w głosowaniach związanych z kursem. Na platformie odnotowywane są wszystkie aktywności uczestników. Moodle przyjmuje nadesłane prace, zapisuje wyniki testów i odpowiedzi, monitoruje działania użytkowników, czyli jaki zasób, w jakim momencie i przez kogo został pobrany, kto na jaką stronę/podstronę kursu wchodził itp. Udział i osiągnięcia uczestników kursu są oceniane przez nauczycieli – uczniowie mają na bieżąco wgląd w swoje oceny i informacje zwrotne prowadzących.

Goście

Goście to zalogowane osoby których możliwości w kursie są ograniczone – mogą oni przeglądać udostępnione zasoby, ale nie mają dostępu do udziału w ćwiczeniach; mogą przeglądać składową forum, ale nie mogą zamieszczać swoich wypowiedzi itp.

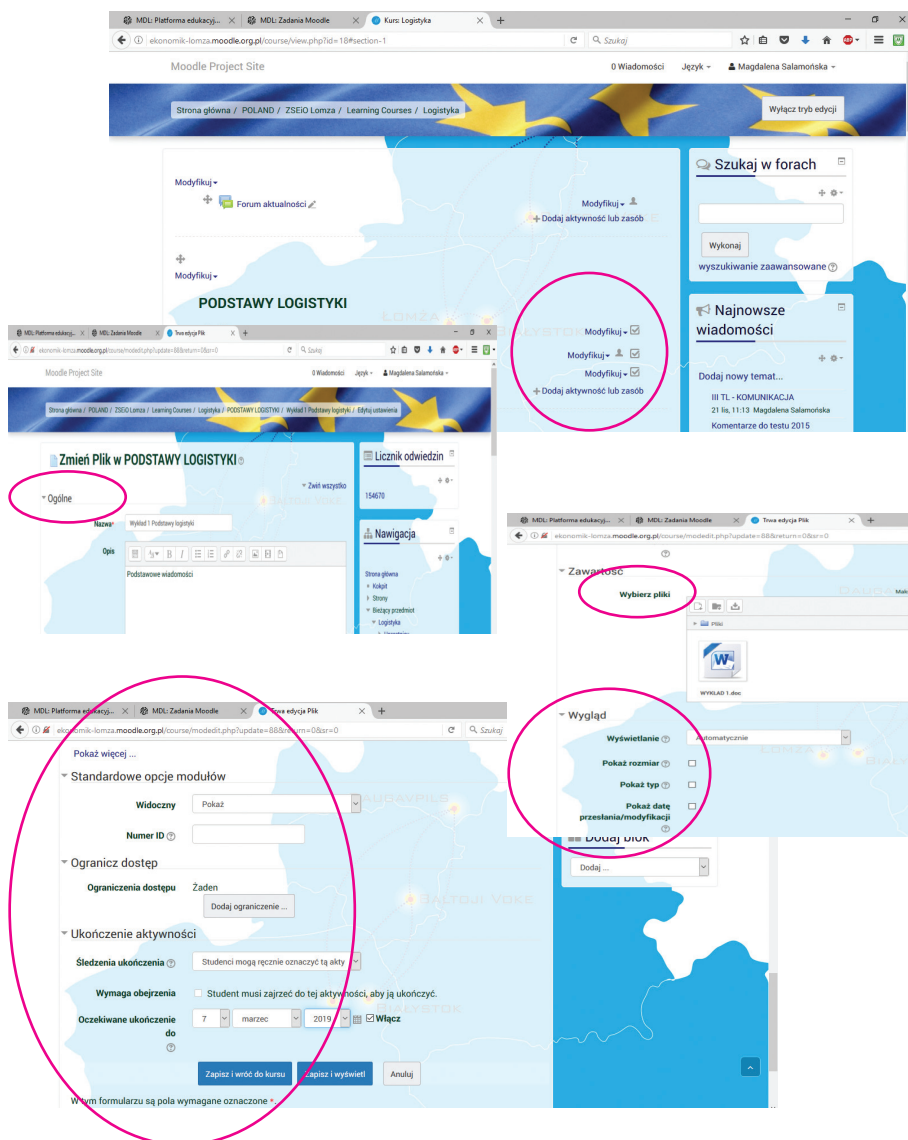
Nauczyciele

- W ramach swoich uprawnień nauczyciele mogą:
- weryfikować nadesłane prace (odpowiedzi, zdjęcia, eseje itp.);
 - analizować wyniki zadań ocenianych automatycznie przez Moodle (np. quizów);
 - oglądać wypowiedzi uczniów (w głosowaniach, na forach);
 - „unieważniać” dotychczasowe oceny i wykonywać je ponownie.

Zakres uprawnień może być szerszy i może zostać zmieniony przez administratora platformy. Istnieje możliwość, aby nauczyciel określał czas dostępu do elementów kursu oraz zarządzał

ogólnym ocenianiem udziału ucznia w kursie. W związku z tym może podzielić zadania na kategorie (np. obecności, zadania samodzielne, zadania kontrolowane itp.), przypisywać kategoriom wagi, ustalać skalę ocen itp.

Rysunek 7: Uprawnienia do zarządzania kursem na przykładzie kursu „Logistyka”
[Strona główna/POLAND/ZSEiO Lomza/Learning Courses/Logistyka](http://ekonomik-lomza.moodle.org.pl) umieszczonego na platformie edukacyjnej <http://ekonomik-lomza.moodle.org.pl>

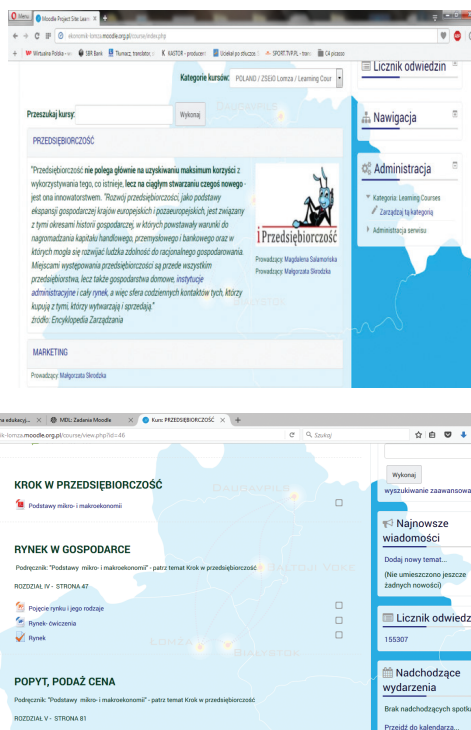

Osoba koordynująca pracę uczniów, mająca wgląd w raporty opisujące aktywności w kursie wie, kto oglądał dany materiał i ile czasu zajęło wypełnienie quizu. Nauczyciel widzi również, kiedy było ostatnie „wejście” na platformę. Na podstawie raportu nie można stwierdzić, czy uczeń wykonał pracę osobiście; można określić czy czas rozwiązywania testu sygnalizuje, że „korzystał z pomocy” albo czy przeczytał dany zasób ze zrozumieniem. Uczestnicy kursu mogą być podzieleni przez nauczyciela na grupy, jednakże podział ten ma ograniczony zasięg — wszystkie grupy mają dostęp w tym samym okresie do identycznych materiałów. Można jednak ograniczyć wymianę prac i uwag do grup.

Zarządzanie kursami

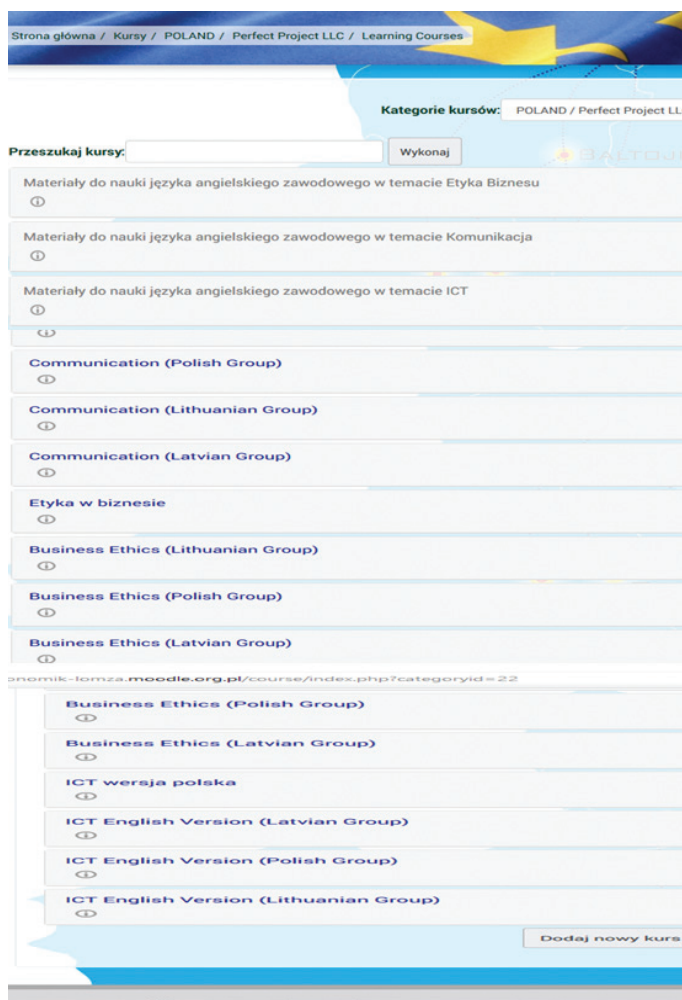
Kurs

Podstawową jednostką dydaktyczną w Moodle jest kurs. Do niego są przypisywane są różne zasoby i w ramach kursów odbywają się działania dydaktyczne. Twórca kursu decyduje, czy uczestnicy zapisują się do niego samodzielnie (wykorzystując na przykład klucz), czy zapisy przybierają formę ręczną. Każdy, kto ma uprawnienia co najmniej twórcy kursu, może go utworzyć, organizować w obrębie kategorii, edytować czy usuwać.

Użytkownik, wchodząc na stronę Moodle, widzi listę dostępnych kursów. Może wybrać jeden z nich, wejść na jego stronę. Zawartość kursu jest podzielona ze względu na czas lub tematy. W poszczególnych sekcjach zamieszczone są materiały i związane z nimi ćwiczenia, a użytkownik może wybrać dowolny artykuł i obejrzeć jego zawartość, pod warunkiem, że pozwalają na to ustawienia określone przez autora.

Rysunek 8: Przykładowa lista kursów dostępnych na <http://ekonomik-lomza.moodle.org.pl/>

Zarządzanie zasobami

Zasoby i ich rodzaje

Do zasobów należą różnego rodzaju materiały – pliki tekstowe, html, pdf, pokazy slajdów, filmy, obrazy, animacje, itp. Są one bezpośrednio lub w postaci odnośnika włączane do sekcji z odpowiednim tematem.

Zasoby w Moodle to:

- Etykieta — tekst wstawiany bezpośrednio na stronę kursu. Jest to ogólny opis danego tematu lub wprowadzenie do zagadnienia, które można formatować i dołączać grafikę.
- Strona tekstowa — jest to plik tekstowy z informacjami, który uczeń otwiera poprzez uruchomienie linku na stronie kursu. Zawartość pliku autor może przygotować na swoim komputerze i wkleić w formularz lub wprowadzić bezpośrednio w Moodle. Pliki tekstowe nie powinny być zbyt długie; należy zadbać, aby zawierały najważniejsze informacje, przedstawione w przejrzysty sposób.
- Strona HTML — to jeden z podstawowych sposobów prezentacji materiału dla uczniów w kursie internetowym. W tekst możemy wplatać odnośniki do innych stron jak również zamieszczać tekst, grafikę, animacje. Stronę HTML możemy przygotowywać bezpośrednio w Moodle lub też wkleić w formularzu treść strony przygotowanej gdzie indziej. Na stronie kursu uczeń widzi link do strony, a po jej uruchomieniu system pokazuje ją na ekranie.
- Katalog plików — w tym miejscu możemy zgromadzić pliki z materiałami do konkretnego tematu np. zebrane teksty, grafiki itp. Taki katalog możemy udostępnić w kursie. Uczeń po kliknięciu

na odnośnik do katalogu, zobaczy na stronie jego zawartość i będzie mógł otworzyć i/lub pobrać wybrany plik z katalogu.

- Link do pliku lub strony WWW — w sekcji zamieszczamy tylko adres konkretnego pliku z katalogu plików kursu lub strony w Internecie. Użytkownik klikając na link wchodzi na daną stronę lub otwiera dany plik. Link można wykorzystywać, by skierować użytkowników na stronę z ciekawymi materiałami lub udostępnić im własny materiał.

Rysunek 9: Przykładowe zasoby zastosowane w kursie Business Ethics (Polish Group) na platformie edukacyjnej <http://ekonomik-lomza.moodle.org.pl>

c-lomza.moodle.org.pl/course/view.php?id=63

The block contains two topics. The first concerns the basic definitions of business ethics the impact of ethical behavior on the company's profits.

I am suggesting that topics in this block should be executed in the given order.

Diagnostic quiz to "The scope and purpose of business ethics"

Follow this quiz. If you get 75% correct answers you can skip these lessons.

Topic 1.1: The scope and purpose of business ethics

This topic provides basic information regarding the field of business ethics. It consists of

- Lesson - "The scope and purpose of business ethics"
- Quiz summary
- Voting - "10 major economic scandals."
- Exercise - replenishment glossary .

The scope and purpose of business ethics

Quiz summary 1.1

10 major economic scandals.

Exercise - At the end of the block glossary of terms - Define the dictionary in the following business ethics

Diagnostic Quiz to "The influence of ethics on company's profits"

Follow this quiz. If you get 75% correct answers you can skip these lessons.

Składowe kursu

Składowe kursu mają możliwość reagowania w zależności od działania podjętego przez uczestnika kursu (może to być ocena odpowiedzi, automatyczne podsumowanie zbioru danych, zmiana wyglądu, zawartości i inne).

Do najważniejszych składowych można zaliczyć:

- czat – składowa umożliwiająca prowadzenie bieżącej wymiany poglądów lub udzielanie konsultacji, bez konieczności korzystania z zewnętrznego komunikatora;
- forum – stanowi listę dyskusyjną, w której udział biorą wszyscy uczestnicy kursu. Może również ułatwiać administrowanie kursem dzięki możliwości publikowania informacji do wszystkich uczestników;

Rysunek 10: Przykładowe aktywności na forum w kursie Business Ethics (Polish Group) na platformie edukacyjnej <http://ekonomik-lomza.moodle.org.pl>

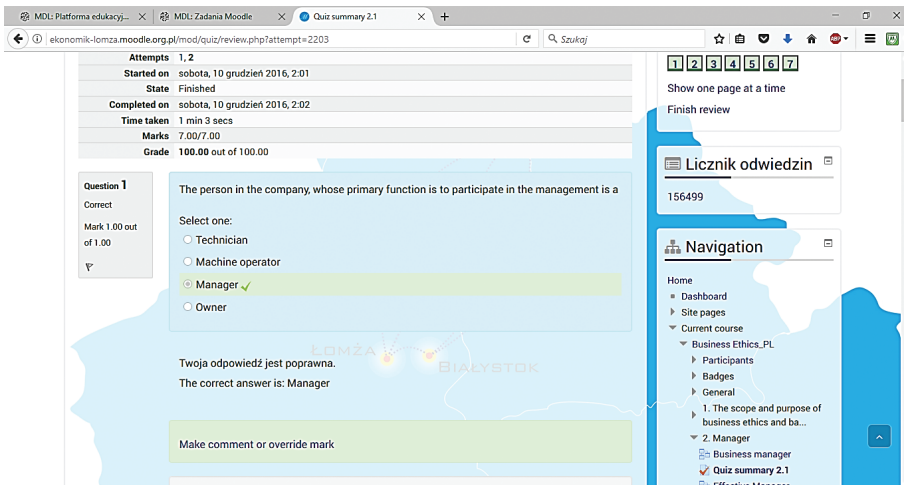

m/view.php?id=4319

Started by	Replies	Unread	Last post
 Natalia [redacted]	1	0	Administrator Moodle wto, 7 lut 2017, 9:57
 Michał [redacted]	1	0	Administrator Moodle wto, 7 lut 2017, 9:57
 Michał [redacted]	1	0	Administrator Moodle wto, 7 lut 2017, 9:56
 Wiktoria [redacted]	1	0	Administrator Moodle wto, 7 lut 2017, 9:56
 Wiktoria [redacted]	1	0	Administrator Moodle wto, 7 lut 2017, 9:55
 Wiktoria [redacted]	1	0	Administrator Moodle wto, 7 lut 2017, 9:54
 Aleksandra [redacted]	1	0	Administrator Moodle wto, 7 lut 2017, 9:54
 Aleksandra [redacted]	1	0	Administrator Moodle wto, 7 lut 2017, 9:54
 Agata [redacted]	1	0	Administrator Moodle

- ankieta – składowa pozwalająca na zorientowanie się prowadzącemu w odbiorze kursu przez uczestników;
- głosowanie – składowa umożliwiająca uzyskanie opinii uczestników kursu na postawione zagadnienie; stosowana również jako narzędzie ułatwiające podział uczestników na grupy;
- lekcja – składowa pozwalająca na podanie treści dydaktycznych z możliwością równoczesnej oceny stopnia przyswojenia materiału;
- quiz – zaawansowane narzędzie do badania stopnia opanowania wiadomości zdobytych podczas kursu,

Rysunek 11: Fragment quizu rozwiązanego przez uczestnika kursu „Business Ethics PL” umieszczonego na platformie <http://ekonomik-lomza.moodle.org.pl>

- słownik pojęć – umożliwia wyjaśnienie i rozwinięcie pojęć występujących w treściach kursu,

- Wiki – narzędzie stosowane do równoczesnej pracy wielu uczestników nad wybranym zagadnieniem; uczestnicy kursu mogą pracować na jednym lub wielu Wiki w tym samym czasie, zarówno widocznym, jak i niewidocznym w obrębie innych grup.

Ankieta

Ankieta jest narzędziem diagnostycznym, służącym do oceny jakości nauczania w dowolnym kursie. Ankiety są wypełniane poprzez wybór opcjonalnych odpowiedzi lub krótkiej pisemnej charakterystyki zajmowanego stanowiska. Rezultaty ankiety mogą być eksportowane do plików lub prezentowane w formie graficznej. Prowadzący ma możliwość sprawdzenia, kto udzielił już odpowiedzi oraz kto tego nie zrobił.

Głosowanie

Ekran edycji głosowania zawiera formularz, w którym wpisuje się treść głosowanego zagadnienia. Kolejnym elementem jest zestaw formularzy, które umożliwiają zdefiniowanie odpowiedzi na głosowane zagadnienie. Także tutaj można ustalić ramy czasowe dla prowadzonego głosowania. Dodatkowe opcje umożliwiają m. in. modyfikację wyglądu głównego ekranu, formę prezentacji wyników głosowania (anonimowo – rezultaty przedstawiane są w postaci wykresów słupkowych, indywidualnie – lista uczestników wraz z podanymi odpowiedziami) i warunków dostępu do wyników dla uczestników kursu. Rezultaty głosowania można przysyłać w plikach tekstowych lub Excel i wykorzystywać je w dalszej ocenie statystycznej.

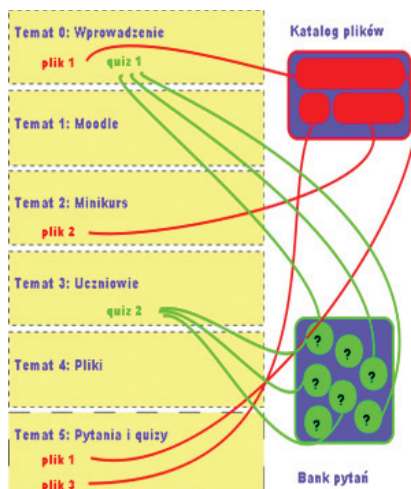
Lekcja

Dynamiczną składową kursu, która umożliwia przedstawianie treści dydaktycznych i równocześnie ocenę postępów nauczania jest moduł lekcji. Podobnie jak w przypadku innych zasobów, lekcja dodawana jest do zasobów kursu w trybie edycji. Po zakończeniu pracy nad stroną początkową i kliknięciu przycisku „zachowaj i wyświetl” autor może przejść do następnego widoku, umożliwiającego formatowanie zasobów lekcji.

Moduł zawiera cztery zakładki, które pozwalają na:

- ✓ podgląd zawartości lekcji,
- ✓ edycję,
- ✓ podgląd aktywności uczestników kursu,
- ✓ ocenę jednej z form kontroli postępów nauki np. eseju.

Podstawową jednostką lekcyjną, zawierającą treści dydaktyczne oraz mechanizm oceny stopnia ich przyswojenia, jest strona pytań. Pierwszym krokiem jest wybranie jednego z podanych typów pytań, które powinno się odbyć przed rozpoczęciem wprowadzania treści. Kolejnym krokiem jest podanie tytułu strony oraz wypełnienie jej treści za pomocą edytora z wykorzystaniem wcześniej wskazanych technik edycyjnych. Treść zawarta na stronie powinna się kończyć pytaniem lub sformułowaniem mającym na celu ocenę przyswojenia podanych zagadnień. Następnym etapem jest wypełnienie formularzy, które są rezultatem przyjętego rodzaju pytań. Pozwala to zdecydować, czy uczestnik kursu może przejść do kolejnej strony, czy też powinien powtórzyć bieżący element lekcji. Po zakończeniu edycji wskazane jest przeglądnienie zawartości lekcji, będąc zalogowanym w charakterze ucznia.

Moduł lekcji oferuje różne rodzaje pytań możliwych do wykorzystania w jednostce lekcyjnej:

- Pytanie wielokrotnego wyboru jest tzw. domyślnym typem. Polega on na podaniu do czterech odpowiedzi na postawione zagadnienie z których tylko jedna jest poprawna. Rozwijane okienka umożliwiają przeniesienie uczestnika kursu do wybranego elementu kursu w zależności od tego czy wybrana odpowiedź była poprawna czy nie.
- Pytanie typu *prawda/fałsz*. Uczestnik kursu musi potwierdzić lub zaprzeczyć, a system nawigacji przenosi go do stosownej strony lekcji.
- Pytania typu *krótka odpowiedź* – w tym przypadku uczestnik kursu musi wpisać odpowiedź w odpowiednie okienko.
- Pytanie typu numerycznego to podanie odpowiedzi w postaci numerycznej.

Zasadnicza różnica pomiędzy tym typem pytania, a pytaniem *krótka odpowiedź* polega na możliwości przyjęcia pewnej tolerancji w odniesieniu do wartości prawidłowej. Jako wzorzec odpowiedzi można wpisać graniczne wartości – minimalną lub maksymalną.

- Pytanie typu *dopasuj odpowiedź*, wymaga dopasowania jednej z wielu odpowiedzi do podanego stwierdzenia. Ten rodzaj pytań umożliwia formułowanie zagadnień wymagających uwzględnienia chronologii czasowej, ponieważ strona pojęć, do których należy dopasować odpowiedź, jest podawana w ustalonej kolejności.
- Esej – jest krótkim wypracowaniem na zadany temat, które jest oceniane „ręcznie” przez prowadzącego kurs w późniejszym terminie. Uczestnik kursu dostaje ocenę, do której prowadzący może dodać indywidualną informację zwrotną, lub ustawić taką informację automatycznie na podstawie oceny, jaką uczeń otrzymuje za przesłaną pracę.

Sterowanie przebiegiem lekcji jest najprostsze wtedy, gdy przenosimy uczestnika kursu do następnej strony kursu po uzyskaniu pozytywnej odpowiedzi, a w przypadku negatywnej „wymuszenie” powtórki materiału w obrębie danej lekcji, w której wystąpił błąd. Podział ciągu stron pytań na sekcje pozwala zastosowanie tabeli wątków, które stanowią odpowiednik rozdziałów, jak również na stworzenie spisu treści lekcji, co z pewnością umożliwia lepszą prezentację graficzną tej składowej.

Rysunek 12: Przykład lekcji z możliwością równoczesnej oceny stopnia przyswojenia materiału w kursie Business Ethics (Polish Group) na platformie edukacyjnej <http://ekonomik-lomza.moodle.org.pl>

The image consists of two screenshots of a Moodle course page for 'Business Ethics'. The top screenshot shows the 'Introduction' section. It features a painting of Plato and Aristotle, followed by text explaining the term 'Ethics' and its philosophical context. A red circle highlights the 'Audit questions' button at the bottom of the section. Below the button, a message reads: 'You will not see the progress bar because you can edit this lesson'. The right sidebar contains navigation options like 'Home', 'Dashboard', and 'Site pages', along with a 'Licznik odwiedzin' (Visitor Counter) showing 156698.

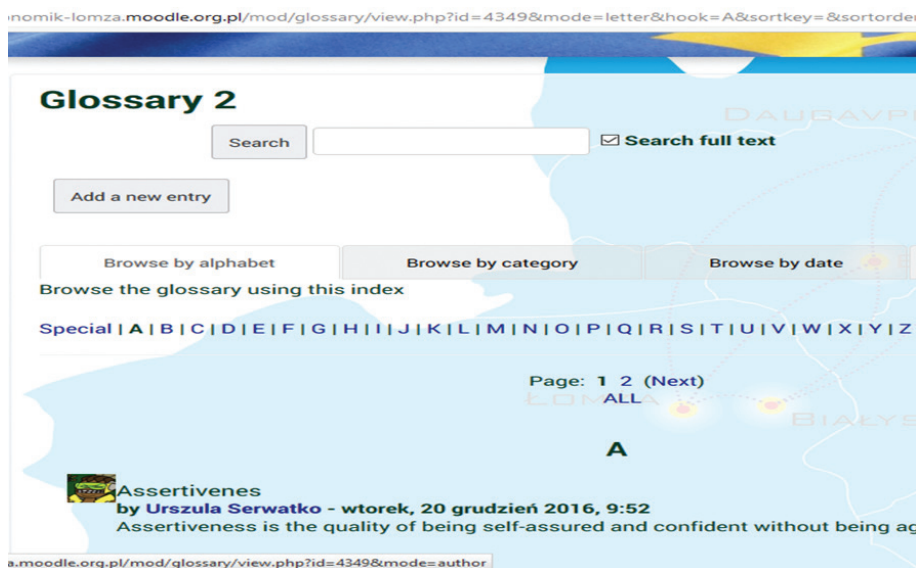
The bottom screenshot shows the 'The scope and purpose of business ethics' section. It has a 'Lesson menu' on the right with options like 'Introduction', 'The reasons for forming business ethics', 'Considerations', 'Concepts', 'Objective', 'Code', and 'Sources'. The main content area has a 'Preview' tab selected, showing a question: 'Who first used the term 'ethics'?' with three radio button options: Socrates, Archimedes, and a third option (partially obscured). A red arrow points from the 'Audit questions' button in the top screenshot to this question. The 'Licznik odwiedzin' in the sidebar shows 156704.

Słownik pojęć

Słownik pojęć to składowa, która przybliża lub szczegółowo wyjaśnia pojęcia znajdujące się w składowych kursu. Wprowadzanie zawartości słownika polega na podaniu hasła słownikowego oraz jego definicji. Istnieje możliwość uwzględnienia dodatkowej opcji przypisania do wybranej kategorii haseł lub powiązania hasła ze słowami kluczowymi. Dodatkowo autołączenie z zawartością kursu, powoduje podświetlenie i powiązane ze słownikiem tekstu zawierającego wybrane hasło w dowolnym zasobie kursu.

W ramach kursu można założyć dowolną ilość tzw. słowników pomocniczych (mogą go edytować uczestnicy kursu) oraz jeden słownik globalny, którego funkcjonowanie kontrolowane jest przez prowadzącego. Możliwe jest przenoszenie haseł ze słowników tymczasowych do słownika globalnego.

Rysunek 13: Przykładowy słownik pojęć zastosowany jako zasób w kursie „[Business Ethics_PL](#)” umieszczonego na platformie <http://ekonomik-lomza.moodle.org.pl>

Wiki

Jest to składowa, która umożliwia pracę wielu uczestników jednocześnie. Należy zwrócić uwagę na wzajemne powiązanie ustawień: typ Wiki (grupy, prowadzący, student) i rodzaj grup (bez grup, osobne grupy, widoczne grupy). Kombinacja tych parametrów daje możliwość utworzenia dziewięciu „odmian” składowej Wiki ze względu na możliwość uczestnictwa biernego i aktywnego. Dla ustawień domyślnych jest tylko jedno Wiki, które zarówno nauczyciel i uczniowie mogą czytać i edytować.

Dokonywania zmian w treści dyskusji, podglądu przebiegu i struktury dyskusji ma możliwość kierujący kursem. Prowadzący może blokować dostęp i usuwać wybrane strony wchodzące w skład Wiki, ustawiając mechanizm umożliwiający kontrolowanie dostępu do strony przez uczestników. Dzięki opcjom administracyjnym można cofać wpisy poczynione przez niektórych uczestników kursu.

Należy podkreślić, że uczestnicy mogą dodawać do prowadzonej dyskusji nowe strony, aby rozwinąć myśl. Dzięki rozwijalnemu menu możliwa jest obserwacja struktury i zasięgu rozwijającej się dyskusji, natomiast zastosowanie opcji „mapa serwisu” daje możliwość uzyskania przejrzystego schematu dyskusji.

Zadania

Dzięki tej składowej możliwa jest ocena samodzielnej pracy uczestników kursu na podstawie nadesłanych prac. Może być ona wystawiona w dogodnym dla prowadzącego czasie.

W zależności od tego czy rezultatem zadania ma być plik w dowolnym formacie, czy odpowiedź pisemna na postawione zagadnienie, oferowane możliwości można podzielić na dwie grupy. W pierwszym przypadku można wyróżnić zadanie polegające na transferze wynikowego pliku na platformę (istnieje możliwość

określenia limitu liczby i wielkości przesyłanych plików, czasu przewidzianego dla wykonania zadania, a także podanie komentarza do pracy w oknie notatek). Jeżeli mamy do czynienia z zadaniem *tekst online*, uczestnik wpisuje za pomocą edytora tekst będący odpowiedzią na postawione zagadnienie.

Rysunek 14: Przykład zadania zastosowany jako zasób w kursie „Business Ethics_PL” umieszczonego na platformie <http://ekonomik-lomza.moodle.org.pl>

The image shows two screenshots from the Moodle LMS interface. The top screenshot displays the 'Case study 2.4' activity page, which is currently in a 'Closed' state. The page layout includes a navigation sidebar on the right with a 'Licznik odwiedzin' (156708) and a 'Navigation' menu. The main content area shows the activity's phases: Setup, Submission, Assessment, and Grading evaluation. The 'Submission phase' is active, showing submission statistics. A red circle highlights the title 'Case study 2.4'. The bottom screenshot shows the 'Workshop grades report' for this activity, with a red arrow pointing from the 'Workshop grades report' link in the top screenshot to this page. The report table lists student names, submission details, and grades received from various assessors.

First name / Surname	Submission / Last modified	Grades received	Grade for submission (of 80)	Grades given	Grade for assessment (of 20)
Ewelina Bruzkwicz	Case study 2.4 modified on wtorek, 17 stycznia 2017, 5:27	<ul style="list-style-type: none"> Klaudia Kolakowska Aleksandra Kraszewska Urszula Serwato Lucja Wyrwas Patrycja Zbikowska 	80	<ul style="list-style-type: none"> Michał Litwiński Klaudia Płaściak Joanna Przyborska Monika Serwato Agata Szablowska 	-
Piotr Goralczyk	Case study 2.4 modified on środa, 18 stycznia 2017, 8:31	<ul style="list-style-type: none"> Natalia Grajewska Grzegorz Kowalewski Joanna Przyborska Monika Serwato Agata Szablowska 	76	<ul style="list-style-type: none"> Wiktoria Jankowska Aleksandra Kraszewska Klaudia Płaściak Kinga Piotrowska Monika Serwato 	20
Natalia Grajewska	Case study 2.4 modified on środa, 18 stycznia 2017, 1:40	<ul style="list-style-type: none"> Wiktoria Jankowska Adam Kozłowski Karolina Milewska Monika Serwato Urszula Serwato 	80	<ul style="list-style-type: none"> Piotr Goralczyk Klaudia Kolakowska Michał Litwiński Urszula Serwato Jakub Witkowski 	-
Wiktoria Jankowska	Case study 2.4 modified on wtorek, 17 stycznia 2017, 10:23	<ul style="list-style-type: none"> Piotr Goralczyk Adam Kozłowski Aleksandra Kraszewska Karolina Milewska Lucja Wyrwas 	79	<ul style="list-style-type: none"> Natalia Grajewska Natalia Januszewska Klaudia Płaściak Monika Serwato Patrycja Zbikowska Jakub Witkowski 	-
Natalia Januszewska	Case study 2.4 modified on wtorek, 17 stycznia 2017, 11:01	<ul style="list-style-type: none"> Wiktoria Jankowska Aleksandra Kraszewska Michał Litwiński Klaudia Płaściak 	80	<ul style="list-style-type: none"> Klaudia Kolakowska Kinga Piotrowska Urszula Serwato Agata Szablowska 	-

Forum

Służy do nauki i wymiany poglądów. Wpisy mogą być oceniane przez nauczycieli lub innych uczestników. Platforma Moodle oferuje kilka podstawowych typów forów:

- Pojedyncza prosta dyskusja – forum ma tylko jeden temat, wszystkie posty pojawiają się na jednej stronie. Odpowiednie w przypadku krótkich dyskusji na określony temat.
- Forum standardowe do użytku ogólnego – otwarte forum, na którym każdy w dowolnym momencie może rozpocząć dyskusję na wybrany przez siebie temat. Dana osoba rozpoczyna tylko jeden wątek, ale wszyscy inni użytkownicy, dla których forum jest dostępne mogą odpowiadać. Ten typ może więc być przydatny, aby zaktywizować uczniów.
- Forum pytań i odpowiedzi – w tym wypadku nie ma wątków, zamiast tego każdy uczestnik w pierwszym poście stawia pytanie. Studenci mogą na nie odpowiedzieć, ale do momentu wysłania własnej odpowiedzi nie zobaczą innych odpowiedzi w toczącej się dyskusji.
- Forum standardowe wyświetlane na podobieństwo bloga – bardzo podobne do standardowego forum do użytku ogólnego. Całe posty wyświetlane są bezpośrednio na stronie.
- Fora mają szereg możliwości, w tym dużo opcji konfiguracyjnych. Można m.in. określić sposób wyświetlania postów, tryb subskrypcji (tzn. czy użytkownicy mają być powiadamiani o nowych wątkach lub postach za pomocą maili lub wiadomości na platformie, w szczególności nauczyciel może wymusić zapisanie wszystkich użytkowników na nowe forum, także tych, którzy byli uczestnikami kursu przed utworzeniem forum) oraz śledzenia przez użytkowników. Do postów mogą być dołączane pliki, a same posty mogą być oceniane.

Książka

Dzięki temu zasobowi możliwe jest usystematyzowanie i przedstawienie treści dydaktycznych w postaci rozdziałów książki do samodzielnego studiowania. Można wykorzystać pliki multimedialne do uzupełnienia treści kursu, jak również zdefiniować sposób organizacji i oznaczeń rozdziałów. Książka może być tworzona poprzez zapis treści jak ma to miejsce w przypadku strony html (za pomocą edytora) lub import z istniejącej strony html.

Rysunek 15: Przykład forum standardowe do użytku ogólnego w kursie „Komunikacja” umieszczonego na platformie <http://ekonomik-lomza.moodle.org.pl>

Zalety stosowania platformy edukacyjnej

Koniec z bałaganem!

Platforma Moodle umożliwia zgromadzenie wszystkich materiałów (w postaci elektronicznej) dotyczących kursu w jednym miejscu. Dzięki temu zasoby informacji można uporządkować, rozwijać i ulepszać. W konsekwencji, w sieci jest pokaźny zbiór materiałów łatwych do odnalezienia, wykorzystywania i modyfikowania w przyszłości.

24 godziny na dobę!

Dostępność nieograniczona w czasie to duża zaleta platformy (24 godziny na dobę, jeśli tylko serwer nie ulegnie awarii). Jedynym warunkiem jest posiadanie punktu dostępu do Internetu. Ważne, by uczeń mógł pracować o dowolnej porze w domu, w szkole lub podczas wyjazdów. Dostępność istotna jest także dla nauczyciela, który może zamieszczać i modyfikować materiały oraz sprawdzać postępy uczniów (bez ograniczeń czasowych) z dowolnego miejsca.

Komunikacja pod kontrolą?

Zaletą platformy jest przeniesienie komunikacji pomiędzy uczniem a nauczycielem w jedno miejsce: wiadomości, fora i czaty platformy. Proces ten jest jednak utrudniony ponieważ wiele osób woli korzystać z oprogramowania pocztowego, do którego przywykło i w którym ma dobrze zorganizowane wiadomości. Ponadto platforma często służy do wspomagania nauczania tradycyjnego, gdzie podstawą są kontakty osobiste. Między

innymi z tych powodów w wielu kursach nie daje się przenieść całości komunikacji na platformę. Należy jednak dążyć do tego, aby były tam odnotowane wszystkie istotne informacje związane z kursem (terminy, wyniki testów i egzaminów, zasady oceniania i punktacji, zgłoszenia prac wykonanych przez uczniów itd.).

Zanio, prosto i przyjemnie?

Zainstalowana platforma to miejsce stosunkowo tanie i proste w obsłudze, powinna działać dobrze bez częstych interwencji administratora. Uczestnik kursu, aby z niej skorzystać powinien posiadać pewne umiejętności, ale nie są one bardziej skomplikowane niż przy obsłudze przeciętnych serwisów internetowych. W przypadku nauczyciela wymagane umiejętności zależą od efektu, który chce on osiągnąć. Trzeba poznać kilka najbardziej typowych elementów dostępnych na platformie i już można zaczynać pracę. Dodatkowe umiejętności są potrzebne, by konstruować bardziej złożone materiały dydaktyczne lub samodzielnie aranżować układ kursu odmienny od standardowego. Internet zawsze pod ręką!

Platforma edukacyjna jest umieszczona w Internecie, który jest olbrzymim zbiorem informacji. Bez żadnych przeszkód można w każdej chwili do niego sięgnąć i odszukać, co potrzebne. Każda okazja, by wzbogacać swoje doświadczenia w poruszaniu się w sieci i znajdowaniu potrzebnych zasobów, jest cenna i na pewno będzie procentować w przyszłości.

Bibliografia

1. *Możliwości techniczne platformy e-learningowej Centrum Edukacji* – Opracował: Paweł Strzyżewski, Szczeciński Park Naukowo-Technologiczny
Sp. z o.o., luty 2013
2. <http://informatyka.wroc.pl/kursy/mod/page/view.php?id=158>
(dostępne: 7.03.2017)
3. <http://informatyka.wroc.pl/kursy/mod/page/view.php?id=326>
(dostępne: 7.03.2017)
4. <http://elearning.ipnet.pl:32777/moodle/file.php/1/skrypt.pdf>
(dostępne: 22.02.2017)
5. Grzegorz Olszanowski; *Moodle– platforma Open Source dla wspomagania kształcenia na odległość*; Instytut Matematyki i Informatyki Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie

Erasmus+

Projekt finansowany przez Unię Europejską

REZULTAT 2

**Daugavpils Tirdzniecības profesionālā vidusskola,
Ļotwa**

*Alexander Klimov, Māra Raubiško, Inese Celitāne,
Tajja Smāne, Galina Vodčica, Aleksejs Samohvalovs*

**NOWOCZESNE METODY, TECHNIKI I FORMY
NAUCZANIA Z WYKORZYSTANIEM TECHNOLOGII ICT
I PLATFORMY MOODLE**

Daugavpils 2014 – 2017

Zarys innowacyjnej metody nauczania z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych na platformie MOODLE

Nowoczesna edukacja

W dobie szybko zmieniającej się rzeczywistości powodowanej rozwojem technologii informacyjno-komunikacyjnych, edukacja również podlega procesowi tych przemian. Ich celem jest takie funkcjonowanie szkoły we współczesnym świecie, by jej absolwent został wyposażony

w szereg umiejętności niezbędnych do odniesienia sukcesu zarówno w życiu osobistym, jak i na rynku pracy.

W związku z tym, w szkolnictwie zawodowym szczególnie nacisk powinien być położony na kształcenie u uczniów umiejętności praktycznych oraz skutecznego i samodzielnego rozwiązywania postawionych przed nimi problemów, a znaczącą rolę w tym procesie odgrywa wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań w zakresie metod i technik pracy. Unowocześnienie edukacji nie jest możliwe bez wykorzystania możliwości jakie dają współczesne technologie komunikacyjno-informacyjne. Elementem, który doskonale wpisuje się w ten proces jest *e-learning*; metoda nauczania wykorzystująca wszelkie dostępne media elektroniczne, w tym sieć internetową, a także platformy edukacyjne.

Wyższość e-learningu nad innymi metodami polega na przeniesieniu środka ciężkości w nauczaniu z nauczyciela na ucznia; budowana jest autonomia uczącego się, a cały proces

ulega indywidualizacji. Taka forma zdobywania wiedzy jest konsekwencją wspomnianych wyzwań jakie stawia przed młodym człowiekiem zmieniająca się rzeczywistość. Wiele rozwiązań pochodzących z tej formy kształcenia z powodzeniem wspomaga tradycyjne lekcje szkolne, tworząc nowy sposób tzw. kształcenia hybrydowego (*blended learning* – połączenie standardowego systemu klasowo-lekcyjnego z e-learningiem). Zastosowanie formy kształcenia hybrydowego pozwala na zdobywanie odpowiedniej wiedzy i umiejętności zarówno uczniom bardziej uzdolnionym, jak i tym potrzebującym większego wsparcia. Takie podejście wspiera indywidualizację procesu nauczania, a tym samym poprawę jego efektywności.

Warto dodać, iż zarówno przy współczesnej edukacji całkowicie zdalnej, jak i hybrydowej, nieodłącznym ich elementem jest *m-learning* (*mobile learning*), czyli uczenie się na odległość z wykorzystaniem przenośnego bezprzewodowego sprzętu takiego jak tablety czy smartfony.

Aktywizacja ucznia kluczem do sukcesu

Głównym zadaniem metod aktywizujących jest stawianie ucznia w takiej sytuacji, aby to on sam odczuwał potrzebę podejmowania działań, jakich od niego oczekuje nauczyciel. Sposób działania grup i prowadzącego umożliwi aktywne uczenie się, czyli uczenie się poprzez działania i przeżywanie. Takie podejście do nauczania pozwala nie tylko rozbudzić w uczniu zainteresowanie przedmiotem, czy sprawdzić jego wiedzę. Główną zaletą tych metod jest doskonalenie umiejętności przydatnych nie tylko podczas lekcji, ale również w codziennym życiu, takich jak:

- ✓ komunikatywność,
- ✓ otwartość,
- ✓ umiejętność planowania i osiągnięcia postawionych celów,
- ✓ umiejętność i śmiałość podejmowania decyzji,

- ✓ odpowiedzialność,
- ✓ samodzielność,
- ✓ umiejętność pracy w zespole,
- ✓ umiejętność organizowania własnej pracy i zarządzania czasem,
- ✓ odporność na stres,
- ✓ umiejętność rozwiązywania problemów,
- ✓ kreatywność,
- ✓ umiejętność negocjacji.

Do aktywizujących metod nauczania możemy zaliczyć:

➤ Metodę projektów	➤ Mapę pojęciową
➤ Metodę przypadków	➤ Metodę inscenizacji
➤ Metodę sytuacyjną	➤ Metaplan
➤ Metodę przewodniego tekstu	➤ Dramę
➤ Dyskusję dydaktyczną	➤ Drzewko decyzyjne
➤ Burzę mózgów	➤ Gry dydaktyczne

Zespół pracujący nad innowacyjną metodą nauczania postanowił wykorzystać wybrane metody aktywizujące w połączeniu z nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi oraz możliwościami jakie daje platforma e-learningowa MO-ODLE. Omawiając zasady pracy z tą metodą, skupiono się zarówno na nauczaniu na odległość, jak i połączeniu środowiska online i tradycyjnego sposobu prowadzenia zajęć, czyli nauczaniu hybrydowym (tzw. blended learning).

Podstawowe założenia omawianych metod i technik nauczania to:

- połączenie tradycyjnego sposobu nauczania oraz e-learningu,
- przeniesienie odpowiedzialności za przebieg procesu uczenia się na ucznia,
- ograniczenie roli nauczyciela do towarzyszenia oraz wspierania procesu uczenia się,

- doskonalenie kompetencji e-learningowych: tworzenie internetowych kursów na platformie MOODLE oraz stosowanie ich w tradycyjnych formach kształcenia,
- przygotowanie różnorodnych materiałów do ćwiczeń oraz umieszczenie ich w kursie internetowym,
- stosowanie różnorodnych narzędzi e-learningowych oraz metodologii w procesie uczenia się,
- praca na platformie MOODLE z zastosowaniem różnorodnych urządzeń: komputerów stacjonarnych, laptopów, telefonów,
- zmiana podejścia uczniów do sposobu uczenia się – dzięki mobilności narzędzia, jakim jest platforma, mogą oni pracować na niej poza murami szkoły czy też poza domem,
- cztery sposoby interakcji uczeń-nauczyciel:
 1. różne pomieszczenia w różnym czasie;
 2. różne pomieszczenia, ten sam czas;
 3. to samo pomieszczenie, różny czas;
 4. to samo pomieszczenie, ten sam czas,
- wprowadzenie innowacyjnej metody kształcenia sprawia, że nauczanie staje się procesem wysokiej jakości, konkurencyjności, jest bardziej efektywne oraz pełne,
- dzięki funkcjonowaniu platformy MOODLE edukacja jest bardziej dostępna dla jak najszerszej liczby odbiorców,
- uczniowie, pracując z platformą, rozwijają kompetencje poszukiwania, interpretowania, porównywania, krytycznego oceniania, dyskusji oraz wyrażania swojej opinii, dokonywania wyborów, podejmowania decyzji i wprowadzania jej w życie.

Wybrane formy nauczania z wykorzystaniem platformy MOODLE

E-learning (uczenie się na odległość) –

innowacyjny sposób uczenia się, w którym uczniowie i nauczyciel zostają oddzieleni od siebie, zaś bezpośrednia interpersonalna komunikacja zostaje zastąpiona komunikacją na bazie nowoczesnej technologii, np. za pomocą maili, wideo konferencji, warsztatów online, itp. Taka forma edu-

kacji z pewnością sprawdzi się w wielu obszarach zdobywania nowej wiedzy i umiejętności, ale nie może całkowicie zastąpić tradycyjnego procesu kształcenia, a w szczególności w szkolnictwie zawodowym. Idealnym rozwiązaniem wydaje się być połączenie dwóch form: kształcenia tradycyjnego (które odbywa się podczas bezpośredniego spotkania uczniów z nauczycielem – lekcji) z e-nauczaniem (które odbywa się w środowisku cyfrowym), co umożliwi maksymalizację korzyści wynikających z obu tych metod.

Blended learning (kształcenie hybrydowe) –

Podczas pracy stosuje się różnorodne formy edukacji stacjonarnej (warsztaty, dyskusje, wykłady, case study, egzaminy, konsultacje itp.) oraz różne formy zajęć edukacyjnych na odległość (kursy online, testy internetowe, czaty, telekonferencje itp.). Duży wybór form realizacji zajęć daje możliwość dostosowania modelu do przekazywanych treści (tematyki i zakresu) oraz do specyfiki funkcjonowania uczniów. W pracy z tą metodą nauczyciel odpowiada za proces dydaktyczny, jednocześnie czyniąc ucznia współodpowiedzialnym za efekty nauki. W związku z tym, że duża część procesu nauczania odbywa się poza szkołą, nauczyciel powinien systematycznie monitorować jego przebieg, doradzać

w kwestiach technicznych oraz pomagać uczniom, jeśli zajdzie taka potrzeba. Z kolei rolą uczniów jest samodzielne planowanie czasu pracy online oraz dopasowanie tempa uczenia się do indywidualnych potrzeb i zdolności. Istnieje również możliwość analizowania i oceniania własnych postępów w nauce (np. tworząc dzienniczki osiągnięć, mając dostęp do wykresów postępów), a dzięki otwartemu charakterowi e-learningu także możliwość nawiązywania kontaktów z innymi uczniami w środowisku internetowym.

W ramach nauczania hybrydowego, proponuje się wykorzystanie następujących metod aktywizujących:

Metoda dyskusji – istotą tej metody jest zrozumienie problemu i znalezienie rozwiązania na bazie istniejącej wiedzy; jest to debata pomiędzy nauczycielem a uczniami zorganizowana tak, by znaleźć rozwiązanie danej kwestii. Kluczowe zadanie dla uczniów tutaj stanowi wymiana poglądów i doświadczeń tak, aby wspólnie wypracować wnioski. Celem tej metody jest wygenerowanie jak największej liczby opinii w danej kwestii, biorąc pod uwagę różne perspektywy. Jest to również wyjaśnienie niejasnych spraw związanych z danym problemem i w rezultacie, osiągnięcie porozumienia.

„Burza mózgów” – jest łatwym sposobem generowania pomysłów służących do rozwiązania problemu. Podczas burzy mózgów uczestnicy z łatwością wymieniają się pomysłami tak, aby każdy mógł wypracować własny punkt widzenia w oparciu o pomysły innych. „Burza mózgów” jest efektywną metodą, stosowaną zwłaszcza przy omawianiu kwestii kontrowersyjnych. Zdecydowaną zaletą tej metody jest fakt, iż uczniowie są w stanie wygenerować dużą ilość pomysłów w krótkim czasie, co może stanowić dobrą podstawę do wypracowywania propozycji rozwiązań danego problemu.

Metoda projektów – głównym celem tej metody jest przyswojenie nowej wiedzy oraz praktyczne jej zastosowanie przez uczniów w celu znalezienia rozwiązania problemu w sposób aktywny. Aby osiągnąć ten cel, konieczne jest nauczanie młodzieży myślenia niezależnego. Dzięki temu są oni w stanie rozwinąć umiejętność przewidywania skutków ich działań oraz wpływu tych skutków na różne możliwości rozwiązań. Przewagą tej metody jest fakt, że uczniowie nabywają predyspozycje do samokształcenia przez całe życie, co jest bardzo przydatne w ich rozwoju zarówno osobistym jak i zawodowym.

Metoda przypadku – praca z tą metodą zaczyna się od nakreślenia konkretnej sytuacji problematycznej lub dylematu przez nauczyciela. Następnie uczniowie, pracując samodzielnie lub w grupach, wypracowują ich zdaniem najbardziej właściwe rozwiązania problemu. Podczas prezentacji efektów swojej pracy na forum, ważne jest, aby uczniowie potrafili obrobić podjęte przez siebie decyzje. Ostatnim elementem pracy z tą metodą jest podsumowanie i ewaluacja osiągnięć uczniów, dokonywana przez uczniów.

Metoda ta opiera się na stałym modelu sytuacji problematycznej, która może pojawić się w świecie realnym; odzwierciedla również zakres wiedzy i umiejętności, które uczniowie powinni opanować tak, aby z powodzeniem poradzić sobie z zaistniałą sytuacją.

Korzyści kształcenia hybrydowego:

- ❖ **Dostępność miejsca i czasu** – uczeń ma stały dostęp do materiałów edukacyjnych znajdujących się na platformach e-learningowych z dowolnego miejsca, bez dodatkowego oprogramowania oraz w dowolnym czasie;
- ❖ **Indywidualizacja czasu i tempa nauki**, dostosowane do potrzeb i możliwości konkretnego ucznia – uczniowie uczą się w dowolnym, wybranym przez siebie czasie i w warunkach,

które najbardziej odpowiadają im podczas nauki (w przeciwieństwie do klasy, gdzie ilość osób, hałas i ograniczenia czasowe znacząco utrudniają efektywność); uczeń ma możliwość przetwarzania poznanych zagadnień, a nauczyciel może kierować w stosunku do niego odpowiednie wskazówki;

- ❖ **Urozmaicenie nauki** dzięki zastosowaniu multimediiów i niwerbalnej prezentacji materiału – kursy internetowe pozwalają na zamieszczanie atrakcyjnych, dynamicznych materiałów, przez co proces kształcenia staje się ciekawszy.
- ❖ **Łatwość aktualizacji i uzupełniania materiałów** – nauczyciel, tworząc pewną bazę materiałów elektronicznych, może ją z łatwością modyfikować i aktualizować; w przeciwieństwie do materiałów tradycyjnych, po uzupełnieniu są one dostępne natychmiast;
- ❖ **Możliwość bieżącej analizy osiągnięć uczniów** – narzędzia do kształcenia zdalnego ułatwiają analizowanie osiągnięć uczniów poprzez generowane zestawień i umożliwiają przejrzystą prezentację graficzną wyników różnych aktywności. Prowadzący kurs ma bieżący podgląd w aktywność uczestników i może ich dodatkowo motywować poprzez docenianie jej za pomocą wiadomości w systemie lub informacji ustnej podczas spotkań poza środowiskiem internetowym.

Wady kształcenia hybrydowego

Edukacja zdalna to nie tylko korzyści – istnieje ryzyko pojawienia się problemów, jednak wcześniejsze przygotowanie się do ich pojawienia i odpowiednie zaplanowanie procesu kształcenia pozwoli na ich zminimalizowanie lub uniknięcie.

- **Brak dostatecznej motywacji i organizacji pracy uczniów** – autonomia ucznia w edukacji zdalnej może doprowadzić

do problemów z nieodpowiednim rozłożeniem pracy, a w konsekwencji do niewykonania zadania; odpowiednie zaangażowanie i motywowanie ze strony nauczyciela z dużym prawdopodobieństwem pozwoli na uniknięcie takich sytuacji.

- **Odformalizowanie kształcenia** – w tej formie edukacji mogą pojawić się zbyt wiele sytuacji nieformalnych, charakterystycznych dla środowiska internetowego. Należy zapoznać kursantów z netykietą oraz ustalić zasady panujące podczas takiej formy pracy.
- **Poczucie osamotnienia** – brak osobistego kontaktu z nauczycielem i innymi uczniami może doprowadzić do pojawienia się negatywnych odczuć związanych z edukacją zdalną; prowadzący e-nauczanie może skutecznie zapobiegać takim sytuacjom, aranżując jak najwięcej zadań grupowych, sytuacji, w których uczeń ma wypowiedzieć się na dany temat w grupie, ale również tworząc miejsce, gdzie uczestnicy mogą wypowiadać się na tematy niezwiązane z kursem.
- **Konieczność posiadania sprzętu i dostępu do Internetu** – obecnie ten problem należy raczej do niszowych; ewentualnym rozwiązaniem może być korzystanie ze sprzętu w bibliotekach szkolnych czy kawiarenkach internetowych.
- **Wysoki koszt profesjonalnych platform** – bardzo rozbudowane platformy e-learningowe mogą oznaczać wysokie koszty obsługi; na rynku istnieją jednak **platformy darmowe** (na przykład **MOODLE**). Obecna wersja tej platformy posiada nowoczesny wygląd i pozwala na zaproponowanie uczniom wielu ciekawych rozwiązań wspomagających ich edukację.

Wybrane zasoby i aktywności w MOODLE – jak je wykorzystać?

Zasoby:

- **Plik:** może być dodany jako zasób dostępny z poziomu kursu; prowadzący może udostępniać pliki w formie prezentacji wykładowych lub materiałów wspomagających zajęcia.
- **Folder:** pozwala na wyświetlanie wielu plików w jednym miejscu, redukując potrzebę przewijania strony. Zasób ten ułatwi organizację plików zamieszczanych przez prowadzącego kurs.
- **Strona:** jest tworzona przy pomocy edytora tekstowego; może zawierać tekst, grafikę, dźwięk, wideo, linki do innych stron oraz wbudowaną zawartość, taką jak np. Google Maps czy YouTube. Przy dużej ilości treści zaleca się jednak wykorzystanie modułu książki zamiast pojedynczej strony.
- **Książka:** zasób ten jest prostym i wygodnym sposobem na prezentowanie wielu stron treści w prowadzonym kursie. Ułatwia podzielenie większych dawek informacji na krótsze, łatwiejsze do zapamiętania części. Uczeń ma możliwość drukowania całej książki lub poszczególnego rozdziału, który go zainteresuje.
- **Adres URL:** umożliwia dodanie linku do strony WWW do strony głównej, ale również do dokumentów czy obrazów znajdujących się na danej stronie internetowej. Strona może być wyświetlona w postaci osadzonej, powodując brak konieczności otwierania nowych okien i wprowadzania chaosu do kursu.

Aktywności:

- **Lekcja:** pozwala na przedstawienie treści w interesujący sposób na wielu stronach. W odróżnieniu od książki, prowadzący może ograniczyć przejście do następnej strony krótkim

pytaniem sprawdzającym zrozumienie treści przez uczestnika kursu. W zależności od struktury materiału lekcyjnego, nawigacja może być uproszczona lub bardziej skomplikowana.

- **Forum:** ten moduł może okazać się najważniejszy – w nim odbywa się większość dyskusji. W zależności od potrzeb, fora mogą posiadać różną strukturę i umożliwiać ocenę każdego postu przez innych uczestników i prowadzącego. Posty mogą zawierać załączniki, a piszący mają możliwość personalizowania swojej wypowiedzi za pomocą edytora tekstu. Subskrypcja nowych postów może być narzucona przez prowadzącego – jest to przydatne usprawnienie dyskusji.
- **Baza danych:** moduł ten umożliwia uczestnikom tworzenie, utrzymanie i przeszukanie przygotowanych zbiorów danych. Format i struktura są niemal nieograniczone, a w bazach danych mogą pojawić się m.in. zdjęcia, pliki, adresy, liczby i teksty.
- **Ankiety:** moduł zawiera trzy typy instrumentów do oceny i stymulowania kształcenia w środowisku online. Prowadzący może z ich pomocą zbierać dane o klasie i poddawać refleksji własne metody nauczania.
- **Kwestionariusz:** pozwala tworzyć ankiety zawierające różnego typu pytania, umożliwiające zebranie danych od uczestników kursu. Narzędzie niezastąpione podczas diagnozy potrzeb i ewaluacji kursów.
- **Quiz:** umożliwia tworzenie testów składających się z pytań wielokrotnego wyboru, prawda/fałsz, dopasowywania i innych. Mnogość opcji zaliczenia quizu oraz jego wyświetlania sprawia, iż prowadzący może dopasować ten sam quiz do potrzeb różnych grup uczniów.
- **Moduł HotPot (Hot Potatoes):** pozwala nauczycielom na tworzenie interaktywnych ćwiczeń na platformie MOODLE. Mogą to być krzyżówki, quizy, zadania na wpisywanie

brakujących słów i inne. Można też łączyć ze sobą utworzone już wcześniej ćwiczenia w tej aktywności.

- **Warsztat:** pozwala na zbieranie, przeglądanie oraz wzajemną recenzję prac przesłanych przez uczniów. W tym module uczeń otrzymuje dwie oceny: za złożoną pracę oraz za zrecenzowanie prac innych uczestników. Obydwie oceny widoczne są w dzienniczku ocen. Warsztat jest bardzo przydatnym narzędziem do stosowania aktywizującej metody przypadku.
- **Słownik pojęć:** umożliwia uczestnikom tworzenie i używanie zbioru definicji, jak w słowniku. Gdziekolwiek w treści kursu pojawią się słowa lub zwroty zamieszczone w słowniku, mogą być automatycznie zamieniane na linki do wpisu w słowniku (automatyczne linkowanie pojęć). Wpisy te mogą się dublować, a prowadzący może je oceniać.
- **Zadanie:** pozwala nauczycielowi na komunikowanie się, zbieranie prac, ocenę i ich komentowanie. Zadania mogą być przesyłane w formie plików dowolnego formatu (tekstowe, multimedialne, obrazy, itd.). Oceniając zadanie, nauczyciel może zastosować komentarz oraz przesłać pliki (np. poprawioną pracę ucznia czy plik audio z informacją zwrotną).
- **Wiki:** umożliwia uczestnikom dodawanie i edytowanie zbioru powiązanych ze sobą stron; może być tworzone indywidualnie lub grupowo. Podczas tworzenia „Wiki” zapisywana jest historia kolejnych wersji stron; uczestnik posiada więc możliwość ich odtworzenia. Moduł „Wiki” może być użyty w celu:
 - tworzenia instrukcji lub notatek grupowych,
 - współpracy przy redagowaniu książek, artykułów, itd.,
 - tworzenia indywidualnego dziennika badań,
 - pracy nad projektem edukacyjnym.

Ewaluacja osiągnięć uczniów w pracy z platformą MOODLE

Celem ewaluacji osiągnięć uczniów jest zmotywowanie każdego ucznia do osiągnięcia niezbędnej wiedzy oraz umiejętności potrzebnych w życiu osobistym, społecznym i zawodowym. Ważne jest promowanie odpowiedzialności uczniów za osiągnięte rezultaty w procesie kształcenia i motywowanie ich do doskonalenia swoich osiągnięć edukacyjnych poprzez dokonywanie samooceny. Kolejnym zadaniem jest również dokonywanie niezbędnej korekty procesu uczenia się w celu poprawy osiągnięć edukacyjnych uczniów.

Do oceniania osiągnięć uczniów stosowane są:

1. Standardowy system oceniania na platformie MOODLE
2. System oceniania stworzony przez nauczyciela

Możliwe jest dokonanie wyboru metody mierzenia osiągnięć uczniów znając dokładne cele edukacyjne oraz cel zadania.

Techniki ewaluacji i pomiaru:

- Ewaluacja rankingowa
- Lista kontrolna

Ewaluacja rankingowa jest stosowana wtedy, kiedy oceniane aspekty lub jakość rezultatów szeregowane są od niskich do wysokich, od złych do dobrych, od słabych do najwyższych. Jeśli oceniane aspekty lub jakość rezultatów są abstrakcyjne i mogą się różnić poziomami, wtedy ewaluacja rankingowa jest najbardziej odpowiednim sposobem oceniania. Metoda ta jest szeroko stosowana do ewaluowania różnorodnych czynników uczenia się.

Listy kontrolne używane są do ewaluacji aspektów jakościowych lub faz procesu uczenia się. Lista kontrolna jest listą zadań,

gdzie obserwator dokonał notatek. Może być to krótka i prosta lista składająca się z kilku elementów, może być również złożonym systemem monitorowania z dokładnymi definicjami oczekiwanych zachowań. W którymkolwiek przypadku, tworząc listę kontrolną bierze się pod uwagę analizę pracy, cele i analizę zadań, przeprowadza się także pilotażową obserwację wybranych uczniów.

Podsumowanie

Platforma e-learningowa to doskonałe miejsce na stworzenie uczniom warunków uczenia się zdalnego, zarówno w formule całkowitego uczenia się na odległość, jak również połączenia tradycyjnej edukacji ze środowiskiem internetowym. Mając do dyspozycji tak wiele możliwości wykorzystania technologii komunikacyjno-informacyjnych, współczesny nauczyciel, poszukujący innowacyjnych rozwiązań, ma ogromną szansę na powodzenie w procesie podnoszenia efektywności swojej pracy.

Metodę nauczania hybrydowego i e-learningu można wykorzystać przy nauczaniu praktycznie każdego przedmiotu – wszystko zależy od kreatywności prowadzącego. Przeniesienie nawet części edukacji na płaszczyznę zdalną tworzy wiele pozytywnych zjawisk: indywidualizacja procesu nauczania, wzrost autonomii ucznia, zwiększenie kompetencji IT to tylko niektóre z nich. Umiejętnie poprowadzona edukacja zdalna lub hybrydowa przyniesie z pewnością wiele korzyści zarówno uczniom jak i nauczycielom, należy jednak mieć na uwadze zagrożenia z nią związane. Odpowiednie przygotowanie i zaplanowanie tego procesu pozwolą niewątpliwie zminimalizować lub całkowicie uniknąć sytuacji problematycznych.

Opracowano na podstawie materiałów zamieszczonych na Platformie MOODLE: <http://ekonomik-lomza.moodle.org.pl/course/view.php?id=36> (dostępne: 22.03.2017 r.)

Erasmus+

Projekt finansowany przez Unię Europejską

REZULTAT 3

**Vilniaus technologijų, verslo ir žemės ūkio mokykla,
Litwa**

Valdas Kazlauskas

**NOWOCZESNE MATERIAŁY DYDAKTYCZNE
DO NAUKI PRZEDMIOTÓW ZAWODOWYCH**

KURS „MARKETING ELEKTRONICZNY”

1. Wprowadzenie do kursu

Moduł „E-marketing”, został opracowany na podstawie programu nauczania w szkole zawodowej i jest przeznaczony dla osób, które chcą zdobyć kompletną wiedzę teoretyczną i praktyczną z zakresu e-marketingu, reklamy oraz „Social mediów”.

Istotą kursu jest przekazanie podstawowej wiedzy na temat marketingu elektronicznego w formie teoretycznej, jak również pokazanie praktycznych zastosowań działań e-marketingowych w przedsiębiorstwach. Kurs obejmuje podstawowe pojęcia i definicje stosowane w e-marketingu; omówione są kluczowe metody i zasady elektronicznego marketingu. Główną uwagę poświęcono analizie konkretnych przypadków na podstawie doświadczeń firm litewskich i zagranicznych.

Celem głównym kursu jest przygotowanie uczestników do planowania i realizacji kampanii marketingu internetowego (e-marketingu) w ramach realizowanej strategii marketingowej firmy.

Cele szczegółowe:

- pokazanie możliwości i znaczenia wykorzystywania nowoczesnych technologii IT w działaniach marketingowych firmy;
- wykorzystanie rozwiązań e-marketingowych w praktyce;
- analiza i ocena pozytywnych doświadczeń organizacji międzynarodowych w dziedzinie elektronicznego marketingu i zastosowanie ich w litewskich firmach.

2. Umiejętności kształcone w czasie kursu:

1. wykorzystanie technologii komunikacyjno-informacyjnych w biznesie;
2. analizowanie działań marketingowych w firmie;
3. określanie celów biznesowych e-marketingu;
4. posługiwanie się narzędziami e-marketingu
5. ocenianie efektywności handlu i usług (na przykładzie Litwy i rynkach międzynarodowych);
6. wykorzystanie strategii e-marketingowych w celu poprawy funkcjonowania przedsiębiorstw na Litwie;
7. planowanie, realizowanie działań sprzedażowych w Internecie;
8. tworzenie kampanii w mediach społecznościowych.

3. Treści kształcenia:

1. Rozwój technologii informacyjno-komunikacyjnych i ich wpływ na biznes.
2. Wpływ Internetu na marketing tradycyjny – podstawowe pojęcia marketingu.
3. Pojęcie e-marketingu.
4. Cele i funkcje internetowego marketingu.
5. Strategie e-marketingu.
6. Zasady projektowania stron internetowych
7. Reklama i inne formy komunikacji w Internecie.
8. Ustalanie cen i internetowe kanały dystrybucji.
9. Ocena efektywności Marketingu Mix.
10. Plan marketingu internetowego.

Do każdego tematu podano cel główny i cele szczegółowe, oczekiwane efekty kształcenia i pojęcia kluczowe. Po każdym dwóch tematach przygotowano pytania sprawdzające w celu zapewnienia samokontroli, utrwalenia treści oraz zbadania stopnia

opanowania materiału edukacyjnego. Po pięciu tematach zaproponowano test sprawdzający, którego zaliczenie stanowi 15% oceny końcowej w kursie. Dodatkowo, zadaniem uczestników kursu jest przygotowanie pracy pisemnej do 10 stron, za którą może otrzymać maksymalnie 25% oceny końcowej.

Na ocenę wyników uczniów w kursie składa się:

- średnia ocena aktywności w kursie – 40%
- test końcowy – 60%

Na końcu kursu zamieszczono bibliografię i słownik kluczowych pojęć.

4. Zawartość tematyczna i cele poszczególnych jednostek kursowych

1) Rozwój technologii informacyjno-komunikacyjnych i ich wpływ na biznes (I).

Cel główny – zapoznanie z wpływem technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) na rozwój firmy.

Cele szczegółowe:

- wprowadzenie do zarządzania;
- znajomość wpływu rozwoju ICT na środowisko biznesowe;
- rozumienie pojęć: gospodarka oparta na wiedzy, społeczeństwo informacyjne;

Kluczowe pojęcia: technologie informacyjno-komunikacyjne, gospodarka oparta na wiedzy, społeczeństwo informacyjne, system teleinformatyczny.

2) Rozwój technologii informacyjno-komunikacyjnych i ich wpływ na biznes (II).

Cel główny – zapoznanie z wpływem technologii komunikacyjno-informacyjnych na biznes i klientów.

Cele szczegółowe:

- rozpoznanie zachowań klientów na rynku;
- umiejętność identyfikowania zachowań konsumenckich;

Kluczowe pojęcia: społeczeństwo informacyjne, klient, zachowania rynkowe.

3) Wpływ Internetu na marketing tradycyjny i podstawowe pojęcia marketingu (I).

Cel główny – wpływu technologii internetowych na marketing tradycyjny.

Cele szczegółowe:

- określenie i przedstawienie głównych technologii internetowych;
- omówienie wpływu Internetu na zmiany w tradycyjnym podejściu do marketingu;
- poznanie zasad marketingu elektronicznego.

Kluczowe pojęcie: marketing tradycyjny, e-marketing

4) Wpływ Internetu na marketing tradycyjny, podstawowe pojęcia marketingu (II).

Cel główny – omówienie roli i zakresu komunikacji marketingowej przedsiębiorstwa w Internecie.

Cele szczegółowe:

- wykorzystanie Internetu do realizacji działań komunikacyjnych;
- wykorzystanie Internetu do zbierania informacji rynkowych na temat wizerunku własnego firmy oraz działań konkurencji
- omówienie zintegrowanej komunikacji internetowej.

Kluczowe pojęcia: komunikacja, zintegrowana komunikacja internetowa.

5) Pojęcie e-marketingu.

Cel główny – przedstawienie systemu marketingu internetowego.

Cele szczegółowe:

- zapoznanie z podstawowymi pojęciami e-marketingu;
- umiejętność tworzenia e-marketingu mix;

Kluczowe pojęcia: e-marketing, e-marketing mix, środowisko marketingowe, etyka marketingowa.

6) Cele i funkcje marketingu internetowego.

Cel główny – zapoznanie z celami i funkcjami marketingu internetowego.

Cel szczegółowy – określenie głównych celów i funkcji e-marketingu.

Kluczowe pojęcia: SEM, SEO, PPC.

7) Strategie e-marketingu (I).

Cel główny: przedstawienie efektu segmentacji rynku internetowego i badań konsumenckich.

Cele szczegółowe:

- zapoznanie z segmentacją rynku, analizą i identyfikacją procesu segmentacji rynku elektronicznego i jego podstawowymi zasadami;
- wprowadzenie do metod i zasad przeprowadzania badań rynku internetowego.

Kluczowe pojęcia: segmentacja, badania marketingowe, proces segmentacji

8) Strategie e-marketingu (II).

Cel główny – wprowadzenie do procesu tworzenia strategii e-marketingowych, omówienie wspomnianych strategii.

Cele szczegółowe:

- analiza procesu tworzenia strategii e-marketingowej;
- identyfikacja i zaprezentowanie strategii e-marketingowych.

Kluczowe pojęcie: strategia e-marketingowa.

9) Strony internetowe (I).

Cel główny – przedstawienie zasad prowadzenia stron internetowych.

Cele szczegółowe:

- klasyfikacja stron internetowych i ich podstawowe funkcje;
- przedstawienie znaczenia i funkcjonalności domeny internetowej.

Kluczowe pojęcia: strona internetowa, domena.

10) Strony internetowe (II).

Cel główny – wprowadzenie do zarządzania stronami internetowymi.

Cele szczegółowe:

- analiza zasad zarządzania treścią stron internetowych;
- Content Marketing , SEO Copywriting;
- wprowadzenie do metod oceniania stron www;
- analiza narzędzi do tworzeniu stron internetowych.

Kluczowe pojęcia: Content Marketing, SEO, Copywriting.

11) Reklama i inne formy komunikacji w Internecie (I).

Cel główny – określenie znaczenia reklamy w Internecie, przedstawienie podstawowych działań reklamowych na rynku elektronicznym.

Cele szczegółowe:

- porównanie e-reklamy i reklamy w tradycyjnej formie;
- przedstawienie, opis i analiza metod promocji i sprzedaży w Internecie;
- analiza skuteczności reklamy online.

Kluczowe pojęcia: e-reklama, baner, email, newsletter, link internetowy, grupa dyskusyjna, forum, blog.

12) Reklama i inne formy komunikacji w Internecie (II).

Cel główny – wprowadzenie do reklamy kontekstowej i marketingu wirusowego.

Cele szczegółowe:

- Skuteczna kampania w sieci kontekstowej;
- funkcje i zasady marketingu wirusowego.

Kluczowe pojęcia: reklama kontekstowa, marketing wirusowy.

13) Ustalenie cen i internetowe kanały dystrybucji (I).

Cel główny – omówienie metod tworzenia budżetu reklamowego, płatności za reklamę w Internecie.

Cele szczegółowe:

- analiza, określenie i zasady ustalania budżetu reklamowego;
- główne metody płatności za reklamę w Internecie.

Kluczowe pojęcia: budżet reklamowy, CPM (koszty dotarcia do tysiąca odbiorców), FF (stała ekspozycja reklamy), CPC (koszt kliknięcia), VTR (współczynnik wyświetleń), CTR (współczynnik klikalności), CPA (premiowanie za wykonanie danej czynności).

14) Ustalenie cen i internetowe kanały dystrybucji (II).

Cel główny – przedstawienie zasad przygotowania planu działania i tworzenia sieci.

Cele szczegółowe:

- planowanie wydatków;
- projektowanie kanałów dystrybucji;
- prognozowanie efektów.

Kluczowe pojęcie: współczynnik odrzuceń.

15) Ocena efektywności Marketingu Mix.

Cel główny – wprowadzenie do aplikacji internetowych, zasady i funkcje optymalizacji wyszukiwarek.

Cele szczegółowe:

- wprowadzenie do SEO (optymalizacja dla wyszukiwarek internetowych), jako narzędzia do promocji biznesu w sieci;
- analiza i określenie podstawowych zasad procesu SEO.

Kluczowe pojęcia: SEO, URL.

16) Plan marketingu internetowego.

Cel główny – przedstawienie planu marketingu internetowego.

Cele szczegółowe:

- określenie zasad budowy planu marketingowego;
- struktura planu marketingowego;
- opracowanie planu marketingowego.

Kluczowe pojęcie: plan marketingowy.

17) Testy ewaluacyjne.

- Test w połowie kursu
- Test końcowy

Opracowano na podstawie materiałów zamieszczonych na Platformie MOODLE: <http://ekonomik-lomza.moodle.org.pl/course/view.php?id=37> (dostępne: 22.03.2017 r.)

PERFECT PROJECT

Erasmus+

Projekt finansowany przez Unię Europejską

REZULTAT 4

Perfect Project sp. z o.o. Białystok

**SYSTEM SZKOLEŃ UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH
W OBSZARACH: KOMUNIKACJA, ETYKA W BIZNESIE
I TECHNOLOGIE ICT**

Białystok 2014-2017

I. KURS: KOMUNIKACJA

Aneta Brzostek, Justyna Fidrocka

1. Opis kursu

Kurs podkreśla rolę komunikacji na drodze do osiągnięcia zawodowego i osobistego sukcesu. Obejmuje szereg zagadnień dotyczących komunikacji oraz skutecznych form i narzędzia komunikowania się. Wiedza na temat asertywności, aktywnego słuchania czy barier komunikacyjnych z pewnością pomoże wybrnąć z niejednej trudnej sytuacji w życiu zawodowym lub osobistym.

Szkolenie skierowane jest do osób, dla których komunikacja pełni w codziennej pracy bardzo ważną rolę, zajmujących się obsługą klienta lub sprzedażą. Kurs będzie pomocny również tym, którzy chcą podnieść jakość swoich działań i relacji międzyludzkich poprzez rozwój umiejętności komunikacyjnych.

2. Cele kursu: główny i szczegółowe

2.1 Celem głównym jest zapoznanie uczestników kursu z zagadnieniami komunikacji oraz pogłębienie wiedzy z obszaru postaw i zachowań biznesowych, obsługi klienta i sprzedaży.

2.2 Cele szczegółowe:

Po zakończeniu kursu uczeń będzie potrafił:

- rozróżnić rodzaje komunikacji oraz wskazać zasady skutecznego porozumiewania się;
- dostosować komunikację do otoczenia, typów rozmówców, stosować odpowiednią mowę ciała;
- wskazać, czym jest empatia, asertywność i postrzeganie wybiórcze;

- reagować właściwie na krytykę i stres;
- wskazać, czym jest profesjonalna obsługa klienta, sprzedaż, typy klientów;
- używać nowoczesnych narzędzi komunikacji w życiu prywatnym i zawodowym;
- korzystać z fachowej literatury oraz źródeł internetowych w zakresie komunikacji.

3. Forma kursu

Kurs jest przewidziany do realizacji w ciągu 30 godzin (prowadzony w formie online). Każdy moduł zawiera instrukcję „kolejnych kroków”.

Kurs zawiera takie zasoby i aktywności jak:

- narzędzia komunikacyjne (czat, forum dyskusje, e-mail, głosowanie);
- materiały edukacyjne (e-podręczniki, słowniki pojęć, prezentacje multimedialne, filmy instruktażowe);
- ćwiczenia i zadania praktyczne (wystąpią w formie otwartej i będą wymagały pracy własnej i kontaktu z prowadzącym);
- testy uczące i sprawdzające.

4. Treści kształcenia

Część I kursu zawiera następujące treści kształcenia:

1. Wstęp do komunikacji interpersonalnej:
 - Efektywna komunikacja,
 - Komunikacja werbalna,
 - Komunikacja niewerbalna,
 - Zasady skutecznego porozumiewania się,
 - Zależności przestrzenne,
 - Empatia.

2. Dostosowanie się i prowadzenie rozmowy w poprawnych relacjach z otoczeniem:
 - Instynktowne odzwierciedlanie,
 - „Język” rozmówcy,
 - „Mapa świata wewnętrznego”.
3. Język ciała a relacje z otoczeniem:
 - Znaczenie mowy ciała,
 - Kłamstwo a mowa ciała.
4. Pierwsze wrażenie a stereotypy:
 - Nastawienie rozmówcy a pierwsze wrażenie,
 - Stereotypy,
 - Spostrzeganie wybiórcze.
5. Aktywne słuchanie w tym słuchanie empatyczne:
 - Emocje,
 - Trzy elementy dobrego słuchania,
 - Istota parafrazy.
6. Asertywność w relacjach z otoczeniem (w tym konstruktywna krytyka):
 - Istota asertywności,
 - Rodzaje zachowań,
 - Rodzaje krytyki,
 - Reakcja na krytykę i agresję.
7. Kreatywność – sposoby jej pobudzania:
 - Kreatywne myślenie,
 - Postrzeganie świata a wpływ osobowości,
 - Idea Killers w pracy zespołowej,
 - Autoocena i samokontrola,
 - Motywacja twórcza.
8. Stres jako główna bariera pobudzania kreatywności:
 - Istota stresu,
 - Reakcja ciała na stres,
 - Nawyki i przekonania.

9. Sposoby i techniki radzenia sobie ze stresem:
- Sport,
 - Właściwa dieta,
 - Otoczenie.

Część II kursu zawiera:

- 1) Profesjonalna obsługa klienta:
 - Dobór odpowiednich sposobów obsługi klienta,
 - Znaczenie jakości właściwej obsługi klienta.
- 2) Klient a efektywność biznesu.
- 3) Etapy pro klienckiego modelu sprzedaży:
 - Wzbudzenie zaufania,
 - Analiza potrzeb klienta,
 - Propozycje i możliwości rozwiązania problemów,
 - Potwierdzenie i zamknięcie sprzedaży,
 - Kontakt posprzedażowy,
 - Proces sprzedaży – podsumowanie.
- 4) Psychologiczne typy klientów:
 - Postrzeganie różnych typów klientów,
 - Metody postępowania z klientami.

Część III kursu zawiera:

- 1) Jak działają Social media?
 - Facebook,
 - Youtube,
 - Instagram,
 - Twitter,
 - Snapchat,
 - LinkedIn.

- 2) Jak wykorzystać marketing internetowy w „tradycyjnym” biznesie?
- 3) Jakie innowacje wprowadzać w działalności gospodarczej?
 - Innowacyjność jako kluczowy czynnik rozwoju firm,
 - Wpływ innowacyjności na konkurencyjność przedsiębiorstw.

5. Wymagania merytoryczne

Od uczniów uczestniczących w szkoleniu oczekuje się znajomości obsługi komputera w podstawowych programów komputerowych, Internetu i platformy e-learningowej.

6. Wymagania techniczne

Uczestnik kursu powinien posiadać: komputer lub urządzenie mobilne z dostępem do Internetu. Na stronie kursu zostaną podane wymagania techniczne oraz wykaz oprogramowania (freeware) niezbędnego do korzystania z materiałów kursu):

- Adobe Acrobat – <https://get.adobe.com/pl/reader/>
- VLC Media Player – <https://www.videolan.org/vlc/>
- Movie Maker – <http://windows.microsoft.com/plpl/windows/get-movie-maker-download>.

7. Zasady uczestnictwa

Uczestnik e-kursu zapoznaje się z informacjami zawartymi w blokach lekcyjnych, odpowiada na pytania kontrolne oraz rozwiązuje quiz podsumowujący. W przypadku zadań otwartych przesyła swoją pracę na serwer w celu sprawdzenia jej przez nauczyciela. W razie potrzeby uczestnik kontaktuje się z prowadzącym kurs mailowo.

8. System zaliczenia

Warunkiem ukończenia kursu jest uczestnictwo we wszystkich punktowanych aktywnościach.

*Opracowano na podstawie materiałów zamieszczonych na Platformie MOODLE: http://ekonomik-lomza.moodle.org.pl/pluginfile.php/2680/mod_resource/content/1/Sylabus-%20Aneta%20Brzostek%20-%20KOMUNIKACJA.pdf
(dostępne: 22.03.2017 r.)*

II. KURS: ETYKA W BIZNESIE

Joanna Michałowska, Cezary Michałowski

1. Opis kursu

Każdy z nas kieruje się w życiu prywatnym pewnymi zasadami to nic innego jak zasady etyczne. Tak samo powinno być w życiu zawodowym, ze względu na obiektywne korzyści płynące z etycznego postępowania. Na szkoleniu „Etyka w biznesie” dowiesz się, że

biznes może być etyczny a zarazem opłacalny oraz rozwinięz w sobie umiejętności odnoszenia zasad moralnych do praktyki.

Kurs adresowany jest do uczniów szkół ponadgimnazjalnych z trzech szkół partnerskich, które biorą udział w projekcie „Międzynarodowe partnerstwo na rzecz poprawy jakości nauczania w szkołach zawodowych”, a także wszystkich, którzy pragną nauczyć się etycznego postępowania w biznesie.

Przedmiotem kursu jest zapoznanie z:

- zakresem i celami etyki biznesu,
- przykładami postępowania etycznego i nieetycznego w firmach, a na tej podstawie ukształtowania postawy etycznej przyszłych pracowników, pracodawców, menagerów,
- z kodeksem etycznym firm.

Korzyści z uczestnictwa w kursie:

- usystematyzowanie wiedzy na temat postaw etycznych w biznesie tak, aby postępowanie etyczne nie było tylko intuicyjne,
- poznanie korzyści płynących z etycznego postępowania w firmie z pozycji: pracownik, pracodawca, menedżer,
- poznanie korzyści płynących z etycznego postępowania na poziomach: mikro, mezo, makro i globalnym.

Uczestnictwo w kursie polega na:

- zalogowaniu się do platformy e-learningowej,
- przyswojeniu informacji zawartych w kursach zamieszczonych na platformie MOODLE,
- wykonaniu ćwiczeń przewidzianych w kursie.

2. Cele kursu: główne i szczegółowe

2.1. **Celem głównym** jest poznanie głównych zasad etycznych obowiązujących w biznesie i wykształcenie postawy etycznej przyszłych pracowników, menedżerów i pracodawców.

2.2. **Cele szczegółowe:**

Po ukończeniu kursu uczestnik umie:

- 1) Podać przykłady etycznego i nieetycznego zachowania pracowników w firmie.
- 2) Podać przykłady etycznego i nieetycznego zachowania pracodawcy / menedżera w firmie.
- 3) Dokonać analizy etycznego i nieetycznego zachowania pracownika w kontekście zysków i strat firmy.
- 4) Dokonać analizy etycznego i nieetycznego zachowania pracodawcy / menedżera w kontekście zysków i strat firmy.
- 5) Reagować na nieetyczne zachowania osób.
- 6) Opracowywać kodeks etyczny.

- 7) Rejestrować własność intelektualną i przemysłową.
- 8) Wymienić argumenty przemawiające za społeczną odpowiedzialnością biznesu.

3. Forma kursu

Kurs przewidziany jest do przeprowadzenia w formie online w ilości 30 godzin. Każdy moduł kursu zawiera instrukcję „kolejnych kroków”.

W kursie znajdują się następujące zasoby i aktywności:

- narzędzia komunikacyjne,
- materiały edukacyjne,
- ćwiczenia/zadania praktyczne,
- testy uczące i sprawdzające.

Treści nauczania w poszczególnych blokach stanowią integralną całość i powinny być przeprowadzone w ustalonej kolejności. Zadania będą oceniane w skali punktowej zgodnie z poprawnością wykonania zadania.

4. Treści kształcenia

4.1. Blok I: Zakres i cel etyki biznesu oraz podstawowe pojęcia z nią związane.

Tematy:

1. Zakres i cel etyki biznesu.
 - a) Definicja etyki.
 - b) Definicja etyki biznesu: nauka zajmująca się zagadnieniami moralnymi i etycznymi życia gospodarczego.
 - c) Podstawowe wartości etyczne w biznesie.
 - d) Poziomy rozważań:
 - Mikro – problemy moralne wynikające z zachowań osób i indywidualnych działań,

- Mezo – problemy przedsiębiorstwa, odpowiedzialność zarządzaniem, Makro – moralna ocena działania rynku, ocena funkcjonowania zasady sprawiedliwości
 - Globalny – odpowiedzialność przedsiębiorstw w skali globalnej.
- e) Płaszczyzny działania:
- Etyka opisowa – odpowiada na pytanie: jaki jest stan faktyczny moralności danej grupy społecznej w danym czasie?
 - Etyka normatywna – odpowiada na pytanie: jak powinno być, jakie zasady powinny obowiązywać?
 - Etyka krytyczna – zajmuje się uzasadnianiem decyzji.
- f) Cele etyki biznesu:
- Podejmowanie decyzji uzasadnionych ekonomicznie i etycznie,
 - Rozwiązywanie konfliktów etycznych,
 - Opracowanie wspólnych reguł dla stron konfliktu,
 - Etyczna analiza zobowiązań zawodowych,
 - Racjonalność – kalkulacja zysków i strat dotyczących indywidualnych pracowników, firmy, interesów lokalnych, regionalnych, a nawet globalnych.
- g) Postawa etyczna: kodeks etyczny firmy.
- h) Identyfikacja kluczowych wartości w biznesie.
- i) Podmioty etyki biznesu:
- Etyczny pracodawca,
 - Etyczny pracownik,
 - Klienci.

2. Wpływ etyki na zyski w firmie. Przykłady etycznego i nieetycznego zachowania w firmie oraz wpływ na wypracowywane zyski lub ponoszone z tego tytułu straty.

4.2 Blok II: Menedżer.

Tematy:

3. Menedżer w biznesie:
 - a) Kim jest menedżer?
 - b) Jakie są obszary zarządzania?
 - c) Jakie są główne role menedżera: interpersonalna, komunikacyjna, decyzyjna?
4. Skuteczny menedżer:
 - a) Samodyscyplina,
 - b) Poczucie własnej wartości,
 - c) Asertywność,
 - d) Empatia,
 - e) Dyrektywność,
 - f) Umiejętność zarządzania emocjami i rozładowywania konfliktów,
 - g) Umiejętność negocjacji,
 - h) Umiejętność stawiania celów sobie i innym,
 - i) Umiejętność motywowania,
 - j) Odporność na stres,
 - k) Dobra kondycja psychofizyczna.
5. Etyka menedżera:
 - a) Cechy menedżera: uczciwość, mądrość, sprawiedliwość, ochrona środowiska, wysoka kultura osobista, troska o wszystkich podwładnych, szacunek dla każdego człowieka, słuchanie tak, aby pracownik czuł się wysłuchany, przestrzeganie praw pracownika.
 - b) Dokumenty opisujące prawa człowieka i pracownika.
6. Etyczny menedżer – studium przypadku.

4.3 Blok III: Pracodawca.

Tematy:

7. Obowiązki pracodawcy wobec pracownika:
 - a) Poszanowanie godności i dóbr osobistych pracownika,
 - b) Terminowe i prawidłowe wypłacanie wynagrodzenia,
 - c) Zaznajomienie pracowników z zakresem obowiązków,
 - d) Właściwa organizacja czasu pracy,
 - e) Przeciwdziałanie dyskryminacji,
 - f) Ułatwianie pracownikom podnoszenia kwalifikacji,
 - g) Obiektywna i sprawiedliwa ocena pracy,
 - h) Kształtowanie zasad współżycia,
 - i) Przeciwdziałanie mobbingowi,
 - j) Przestrzeganie zasad BHP.
8. Firma równych szans.
 - a) Rekrutacja:
 - Zasada równości płci w rozmowach kwalifikacyjnych,
 - Zasada równości płci w ogłoszeniach o pracę,
 - Wynagrodzenia kobiet i mężczyzn,
 - Różnice wynagrodzenia według stanowisk,
 - Świadczenia niepieniężne.
 - b) Dostęp do szkoleń i awansów, wpływ sytuacji rodzinnej na udział w szkoleniach i dostęp do awansów.
 - c) Ochrona przed zwolnieniami, gwarancja powrotu do pracy po okresie dezaktywizacji, gwarancja ochrony stosunku pracy kobiet w ciąży i na urlopie macierzyńskim.
 - d) Rozwiązania łączenia obowiązków zawodowych z rodzinnymi.
9. Firma równych szans – studium przypadku.
10. Uczciwe umowy:
 - a) Zawieranie umów z pracownikami,
 - b) Zawieranie umów z klientami,

- c) Zawieranie umów z podwykonawcami,
 - d) Zawieranie umów z pracownikami,
 - e) Zawieranie umów z klientami,
 - f) Zawieranie umów z podwykonawcami.
11. Nieetyczne zachowania pracodawcy:
- a) Dyskryminacja w miejscu pracy,
 - b) Molestowanie seksualne,
 - c) Mobbing,
 - d) Podśluchiwanie pracowników,
 - e) Nieterminowe wypłacanie wynagrodzenia,
 - f) Agresja słowna,
 - g) Łamanie zasad BHP,
 - h) Zaniżanie wynagrodzenia.
12. Nieetyczne zachowanie pracodawcy – studium przypadku.
13. Mobbing w zakładzie pracy.
- a) Czym jest mobbing?
 - b) Gdzie występuje mobbing?
 - c) Etapy mobbingu.
 - d) Skutki mobbingu.
 - e) Przeciwdziałanie mobbingowi.
14. Mobbing – studium przypadku.
15. Jak zbudować kulturę etyczną w firmie? Działania tworzące kulturę etyczną w firmie.
16. Etyka e-biznesu.

4.4 Blok IV: Pracownik.

Tematy:

17. Etyczny pracownik:
- a) Uczciwość,
 - b) Sumienność,

- c) Przestrzeganie praw i obowiązków,
- d) Dbłość o mienie firmy,
- e) Zaangażowanie,
- f) Współpraca z innymi pracownikami,
- g) Dbłość o klientów firmy,
- h) Whistleblowing.

18. Etyczne zachowanie pracownika – studium przypadku.

19. Nieetyczne zachowania pracownika:

- a) Oszukiwanie w pracy,
- b) Marnowanie surowców,
- c) Celowe niszczenie mienia,
- d) Brak zaangażowania, bierna postawa,
- e) Nadużywanie zwolnień lekarskich,
- f) Opuszczanie pracy,
- g) Działanie na niekorzyść innych pracowników,
- h) Defraudowanie mienia firmy,
- i) Przywłaszczanie rzeczy innych pracowników.

20. Nieetyczne zachowanie pracownika – studium przypadku.

4.5 Blok V. Zdobywanie uczciwych zysków.

Tematy:

21. Klienci. Odpowiedzialność firmy wobec konsumenta.

- a) Jakość wyrobu,
- b) Rzetelna informacja o wadach i zaletach towaru,
- c) Opakowanie wyrobu,
- d) Bezpieczeństwo konsumenta,
- e) Dostarczanie produktów i usług po niezawyżonych cenach,
- f) Przestrzeganie zasad poufności,
- g) Sporządzanie umów sprzedaży niezawierających ukrytych zapisów,
- h) Uwzględnianie reklamacji,

i) Ochrona praw konsumenta. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

22. Ochrona praw konsumenta – studium przypadku.

23. Zdobywanie uczciwych zysków. Korupcja. Konkurencja rynkowa.

- a) Istota korupcji,
- b) Korupcja gospodarcza,
- c) Korupcja majątkowa a osobista,
- d) Kto jest karany za korupcję?
- e) Kary grożące za korupcję,
- f) Walka z korupcją,
- g) Działanie przeciw korupcji – GRECO.

24. Lobbying. Grupy nacisku.

- a) Czym jest lobbying?
- b) Etyka zawodowa lobbystów.

25. Własność intelektualna. Własność przemysłowa.

- a) Pojęcie własności intelektualnej,
- b) Pojęcie własności przemysłowej,
- c) Prawa własności przemysłowej,
- d) Ograniczenia dotyczące praw własności przemysłowej,
- e) Rejestracja praw własności przemysłowej,
- f) Naruszenie własności intelektualnej.

26. Społeczna odpowiedzialność biznesu (CSR). Odpowiedzialność biznesu jako emanacji funkcjonowania społeczeństwa.

4.6 Blok VI. Kodeksy etyczne.

Tematy:

27. Kodeksy etyczne wybranych grup zawodowych.

- a) Czym jest kodeks etyczny?
- b) Jakie informacje powinien zawierać kodeks etyczny?

28. Tworzenie kodeksów etycznych wybranych grup zawodowych – ćwiczenia praktyczne.

5. Wymagania merytoryczne

Uczestnik kursu powinien posiadać podstawowe umiejętności obsługi komputera i posługiwania się Internetem.

6. Wymagania techniczne

Uczestnik kursu powinien posiadać: komputer (smartfon lub tablet) z dostępem do Internetu.

7. Zasady uczestnictwa

Uczestnik e-kursu zapoznaje się z informacjami zawartymi w blokach, odpowiada na pytania kontrolne, sprawdzające, rozwiązuje quizy. W przypadku zadań otwartych przesyła swoją pracę na serwer w celu sprawdzenia jej przez nauczyciela. W razie potrzeby uczestnik kontaktuje się z prowadzącym kurs. Ma możliwość wypowiedzi na forum.

8. System zaliczenia

Warunkiem ukończenia kursu jest uczestnictwo we wszystkich punktowanych aktywnościach.

Opracowano na podstawie materiałów zamieszczonych na Platformie MOODLE: http://ekonomik-lomza.moodle.org/pluginfile.php/5799/mod_resource/content/1/Sylabus%20-%20Etyka%20biznesu.pdf (dostępne: 22.03.2017 r.)

III. KURS: Technologie informatyczne i komunikacyjne

Anna Krawczuk, Katarzyna Gagan

1. Opis kursu

Kompetencje ICT to kompetencje wymieniane jako kluczowe przez Unię Europejską. ICT obejmują umiejętności wykorzystywania technologii informacyjnych w nauce, pracy, rozrywce. To podstawowe umiejętności w zakresie wykorzystywania komputerów do pozyskiwania,

oceny, przechowywania, tworzenia, prezentowania i wymiany informacji oraz do porozumiewania się i uczestnictwa w sieciach współpracy za pośrednictwem Internetu, w życiu osobistym, społecznym zawodowym. Wykorzystywanie narzędzi do tworzenia i prezentowania informacji, zdolność wyszukiwania i korzystania z informacji w Internecie, to wsparcie krytycznego myślenia, kreatywności i innowacji każdego z nas.

Kurs kierowany jest do osób, które chcą podnieść swoje umiejętności w zakresie ICT.

Obejmuje on 4 bloki tematyczne: zasoby i aplikacje „w chmurze”, tworzenie dokumentów firmowych w edytorze tekstu, obliczenia i statystyka, narzędzia do prezentacji i promocji zawodowych osiągnięć. W kursie zaproponowane zostały aplikacje komputerowe oraz usługi i zasoby „w chmurze”, a także media

społecznościowe. Ich wykorzystanie usprawni i uatrakcyjni pracę oraz zapewni oszczędność miejsca na dysku komputera. Aplikacje dostępne „w chmurze” pozwalają na pracę w rozproszonym środowisku, gdzie dane nie są „uwiązane” w żadnym konkretnym urządzeniu, są w sieci wirtualnej „chmury”, do której można sięgnąć z dowolnego miejsca, za pomocą dowolnego urządzenia sieciowego, bez synchronizacji miejsca i czasu.

2. Cele kursu: główny i szczegółowe

2.1 Cel główny:

Podniesienie kompetencji cyfrowych i informacyjnych uczniów z wykorzystaniem innowacyjnych technologii multimedialnych i mobilnych.

2.2 Cele szczegółowe:

Po zakończeniu kursu uczeń umie:

- wykorzystać aplikacje i usługi działające w „chmurze”,
- tworzyć dokumenty firmowe w edytorze tekstu,
- stosować formuły i funkcje w arkuszu kalkulacyjnym,
- zaprezentować dane statystyczne w sposób graficzny,
- opracować i zaprezentować prezentację multimedialną,
- wykorzystać serwisy społecznościowe i blogi do promocji firmy,
- pracować w grupie.

3. Forma kursu

Kurs przewidziany jest do przeprowadzenia w formie online w ilości 30 godzin. Każdy moduł kursu będzie zawierał instrukcję „kolejnych kroków”. W kursie znajdą się następujące zasoby i aktywności:

- narzędzia komunikacyjne (czat, forum dyskusyjne, e-mail, głosowanie, webinaria),
- materiały edukacyjne (e-podręczniki, słowniki pojęć, prezentacje multimedialne, filmy instruktażowe),
- ćwiczenia/zadania praktyczne (wystąpią w formie otwartej i będą wymagały przesłania pliku),
- testy uczące i sprawdzające.

Treści nauczania w poszczególnych modułach będą stanowiły integralną całość i powinny być przeprowadzone w ustalonej kolejności. Zadania praktyczne umożliwią nabycie umiejętności posługiwania się narzędziami TIK. Zadania obowiązkowe będą oceniane w skali punktowej zgodnie z poprawnością wykonania zadania.

4. Treści kształcenia

4.1 Blok 1 – Zasoby i aplikacje „w chmurze”

Tematy:

1. Czym jest praca w chmurze?
2. Aplikacje i usługi działające w chmurze:
 - Poczta (Gmail),
 - Aplikacje biurowe (dokumenty i arkusze Google),
 - Dyski sieciowe (Google Dysk),
 - Galerie obrazów (Zdjęcia Google, Flickr, Pixabay),
 - Kalendarz (Google Calendar).
3. Wady i zalety pracy w chmurze.
4. Zasady bezpieczeństwa pracy w chmurze.

4.2 Blok 2 – Tworzenie dokumentów firmowych w edytorze tekstu

Tematy:

1. Praca na dokumentach bez instalacji oprogramowania na komputerze.
2. Tworzenie wzoru papieru firmowego.
3. Współtworzenie dokumentów firmowych.

4.3 Blok 3 – Obliczenia i statystyka.

Tematy:

1. Formuły i funkcje do tworzenia obliczeń i zestawień statystycznych w arkuszu kalkulacyjnym:
 - a. rodzaje danych,
 - b. formatowanie i edycje,
 - c. funkcje i formuły.
2. Graficzna prezentacja danych.
 - a. tworzenie wykresów.

4.4 Blok 4 – Narzędzia do prezentacji i promocji zawodowych osiągnięć.

Tematy:

1. Sztuka prezentacji i podstaw wystąpień publicznych:
 - cechy dobrej prezentacji,
 - zasada 5W,
 - struktura prezentacji,
 - sposób przekazywania informacji.
2. Opracowanie prezentacji z wykorzystaniem aplikacji Prezi.

3. Wykorzystanie mediów społecznościowych do rozwoju firmy:
- serwisy społecznościowe specjalizujące się w kontaktach zawodowo-biznesowych (np. LinkedIn, Twitter, Google+),
 - profile firm na portalach społecznościowych,
 - blogi korporacyjne.

5. Wymagania merytoryczne

Od uczniów uczestniczących w szkoleniu oczekuje się: znajomości obsługi komputera (systemu operacyjnego, poczty elektronicznej, komunikatorów, aplikacji biurowych i platformy elearningowej), czytania ze zrozumieniem, poprawnego formułowania komunikatów pisemnych w rozumieniu technicznym (umiejętność pracy z klawiaturą) jak i językowym (logika wypowiedzi, poprawność gramatyczna i ortograficzna, funkcjonalna kompozycja, dobór odpowiednich środków językowych), przeprowadzania skutecznych operacji umysłowych prowadzących do osiągnięcia zamierzonego celu.

6. Wymagania techniczne

Wykaz oprogramowania (free ware) niezbędnego do korzystania z materiałów kursu)

- Adobe Acrobat – <https://get.adobe.com/pl/reader/>
- do kompresji plików IZArc.<http://www.izarc.org/>
- VLC Media Player – <https://www.videolan.org/vlc/>
- Zalecana przeglądarka internetowa – Chrome

7. Zasady uczestnictwa

Udział w kursie polega na zalogowaniu się do platformy e-learningowej i komunikacji z nauczycielem – mentorem kursu,

który jest przewodnikiem po modułach kursu. W kursie znajdują się materiały do nauki: e-podręczniki, zasoby multimedialne, odnośniki do stron internetowych, słowniki pojęć. Daje możliwość prezentacji własnych poglądów w dyskusjach na forum, rozmowach na chacie, korespondencji e-mailowej, udziału w webinarium. W każdym module znajdują się materiały utrwalające poruszaną tematykę (np. prezentacja multimedialna, film instruktażowy) i materiały sprawdzające, np.: zadania otwarte (realizowane indywidualnie bądź w grupach), zadania zamknięte (testy typu prawda/fałsz, wybierz odpowiedź, podaj krótką odpowiedź, uzupełnij zdanie).

8. System zaliczenia

Warunkiem ukończenia kursu jest uczestnictwo we wszystkich punktowanych aktywnościach

Opracowano na podstawie materiałów zamieszczonych na Platformie MOODLE: http://ekonomik-lomza.moodle.org.pl/pluginfile.php/1740/mod_resource/content/1/ICT_Sylabus_kursu.pdf (dostępne: 22.03.2017 r.)